

A

L10667

Baggatibas laime.

BRITISKA
BIBLIOTEKA

Stahts,

tautas brashkem par derrigu laika kaweikli

apghadahts

no

G. Stahlberg.

Scheden Libris

Jelgawâ,

pee Zahna Wridrikka Steffenhagen un' dehta.

1862.

L. V. ~~7000~~

N^o

28

0305030393

**Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA**

B r i h w d r i k k e h t.

Rihgā, 15tā Juhli mehnescha deenā 1861mā gaddā.

Dr. G. G. Napieršky,
drikkėjamu grahmatu pahrluhkotajs,

1.

Breesch kuryneeka durwin.

„Al Kattin mihla, kahds taggad jauks laiks! zif patihkams jauka Maija mehnescha prisch gais!“

„Ja Annin, es nemas nesinnu kas mannahm kahjahm, tahs, ka man rahdahs, paschas no fewis sahfdanzoh; al zif patihkama schi pirma pawaffaras faule.“

„Nu mehs atkal warram abra sehdeht un strahdadamas sungeht, stahstus stahstihht un prischâ gaisâ spirdsinates. Trihnin woi ne bij grehti, ilgaf ka tschetri mehneschi nammâ, it ka putnis buhrkenâ sehdeht un tumshâs deenâs pee darba azzis maitaht.“

„Kur tad wehl ta sa-aufsteschannahs un fleppus, jadohma ka Merza mehnesis muhs buhtu gribbejis us zittu pasauli suhtihht.“

„Nu, lai nu paleef seema aismirsta, nepeeminnesim wairs to wezzu flibbiſi.

Ar pukkehni un sahli

Nu apsepts irr lauks,

Gan tuwu gan tahli,

Tas wiffur irr jauks.

Ir putnini dseeda

It preezigu dseesm',

Lai welti tohs beeda,

Tee fwilpo bes breefm'.

Nu probjam behg-behdas
 Un weegla tohp firds;
 Zau fadsihst tahs rehtas:
 Stahrks pahrtfchke wirfs pirts.“

„Schedisimees tuwaku, fa mums nefahds kawetais newarr starpâ mestees.“

Taggad jau dauds gaddi atpaffak, kad fchihš jau-
 nas meitas, kas tâ pľahpadamas to pawaffaras dseefmu
 dseedaja, bij kohpâ nosehduschahš fahdâ masâ eelas
 mallâ, Zelgawâ. Nammi tai eelâ abjâš puffes bij
 semmi un masi, wehl pehz wezzas mohdes buhweti,
 tiffai weens isliffahš jo stalts ar leelakeem lohgeem un
 pehz jaunas mohdes; tas boh dneeka nams, furrâ
 tam arri sawa bohde bij. Kaut nu gan fchi boh dneeka
 faimixi tiffai nabbaga lautixi, tatschu tam mas gaddôs
 bij laimejees pahrtiffuscham wihram tapt. Boh dneeka
 nammam pahri pretti bij wezs, weenu tahschu angsts
 un pufsfakrittis namminsch, kam pahr durwim farrâ-
 jahš tahpele, wirfs fa ar leeleem bohstabeem mahlehts
 tas wahrds: „Skurstenu flauzitaish.“ Schis skurstenu
 flauzitaish bij ohtris pehz boh dneeka, kas jo pahrtizzis
 ne fâ tee zitti, jo tas namminsch bij winna pascha pee-
 derrums. Pehz fchi nu nahza kurlpneeks jeb riktigafi
 teikts kurlpu lahpitais, kas par teem zitteem jo pah-
 raks; kaut nu gan tam pascham namma nebij, tif ar
 sawahm rohlahm tschakli strahdadams tas tif dauds
 pelnija, fa tam sawa deenischka maise netruhka.
 Preekfch fchi kurlpneeka durwim sehdeja Katrihna ar sa-
 wahm trihs draudsenehm, strahdadama. Zahlaku pee
 zittahm durwim wehl dauds zittas meitenes sehdeja, kas

tſchakli ſtrahdadamas pahſ jauku pawaffaras laiku tehrſeja. Katrai no tahm bij rahmis preeſſchâ, us ka drahna iſſteapta, eeffch ka tahs wiſſfadas lappas un raibas puſſes ſchuhwa; wiſſas tihſas un glihtas, un kad arri zittai wezzi ſwahrfi muggurâ, tad tatſchu tihri maſgati, ka preeſs uſſfattoht.

No tahm tſcheträhm meitenehm, kaſ preeſſch kurrpneeka durwim ſehdeja, ſeedeja diwi jo jauki ne kâ magones; weena no ſchihm bij kurrpneeka Katte un ohtra bohdueeka Anna. Us abju waigeem ſeedeja jaunibas un nenoseedſibas rohſes un wiſſu luhpas ſpihdeja ſarfanas kâ pehrles. Kattinai bij laipnigas ſillas azzis un gaiſchi matti; Annai gaiſchi bruhns waigs un azzis un matti bij melni kâ demants.

Kad lihds ar ſawahm abjahm draudſenehm kahdu laiku bij kluffu ſtrahdajufchâs, eeraudſija tahs us eelas notahlu kahdu wezzaku ſeewiſchki nahkam, ko tahs allaſch uſſfattiſja, lihds ta pa ſkurſteku ſlauzitaja maſeem wahrteem eegahje un tã wiſſu azzim noſudda. Ta weena no tahm meitenehm ſazzija: „Dſenna mahte neſſo netaupa; tai jau atfal jauna fleite un aube ar diwſfahrtingahm ſpizzehm.“

„Annin kam tã waijaga zilwekus iſſmeet! kaſ mums dalka kâ zitti gehrbjahs, kad tiſ teem nauda tahdas drehbes eegahdatees.“

„Ja Kattin, taſ irr taiſniba, bet to wiſſu no lepſnibas darra.“

„Lepnibas? Dſennene irr labba ſeewa!“

„Ja, ja Dſenna mahte taiſa tahdu waigu it kâ grawa zeeniga, un kad ar muppi (rohku kaſchoku) mums

garram eet, tad muhs tà usffatta it fa mehs nefo wehrts nebuhtu."

„Tu gan Annia tà dohma, bet tizzi man, tas tà naw wis. Dsennene irr no baggatas un augstas zilts, tai Pehterburgâ tehwa mahsa kas lohti baggata — tai effoht naudas tuhstoscheem; un tu nu gan fapratfifi, kad no baggatas un augstas zilts, un tas weenreis tà eerasts, tad arri tif lehti zittadi newarr."

„Al ja, winna wiffur ar fawu zilti leelabs, kas tad tai no tam atlez; winnas wihrs, tas par to tàpat fmeijabs, kâ wiffi zitti prahtigi faudis. Man jau buhtu fauns tà leelitees, fur tatschu iffatris flaidri finn, fa winna wairaf nefas, kâ tiffai ffursteru flauzitaja seewa.

Tahda walloda Katrihnai nemas nepatiffa un ta kâ fadufmojupees atbildeja: „Es nemas nesinnu kâ tu zittus tà warri aistift, fur tew nefahda dalliba; woi nu ffursteru flauzitaja seewa jeb ne, ta dsihwo patte fawâ nammâ, fo ta pehrf to ta maksa, kas tai kahdas behdas, kad to kaimini fkausch."

„Nu tas arr buhtu brihnums kad tu to nepahrstahdu, winna jau irr Pahwila mahte! Nu, nu, nedufmojees wis, mehs tif tà runnajam," fazzija Anna, „katris zepj tahdu rausi kahds tam fmeff un ja naggus fadedfina, tad lai arri pats few par to atbild."

Pehz brihdi weena no tahm jaunahm meitahm it laipnigi praffija: „Teiz jel Kattia woi tas irr teefa, negribbu ihsti tizzeht, fo waffar pee bohduceefa dsirdeju, fa tew drihs buhschoht kahsas?"

Katrihna nofarfa un stohstijahs: „Rahdi tee laudis naw, ja pelle pihsst, tad jau mahf stahstihst fà sirgs sweeds.“

„Ah, tas tatschu teefa?“

„Ak tu Deewin, ne, ne! wezzais Dsennis tif johfodams tà ar mannu tehwi runnajs.“

„Tad jau ratti pufs zellâ; es wehleju tew laimi.“

Dhtra luhpas fagreeseufe un tà fà pahrsmeedama fazzija: „Eheh! Kattin, ar fkurstenu flauzitaju, kas feschas deenas neddelâ melns fà welns. Kad winfch no galwas lihds fahjahm apselihts buhtu, ir tad es winnu nenemtu.“

„Ak, kad tiffai winfch tewi nemtu!“ fazzija Katrihna.

„Es winnu arri nenemtu,“ fazzija trescha, kaut gan winfch tas mundrakais puifs muhsu faiminôs. Swehtdeenâs, kad nomasgajees, tad nu gan wehl nefas nekaisch, bet kur tad darba deenâs? tu jau winnam newarri ne rohku doht, kad tew nebuhtu pee uhdens ja-eet; un kad tu ar winnu runna tad tew stahw mohris preefsch azzim. Weh! preefsch tahda tihri jabaidahs; jo smeedamees rahda baltus sohbus fà funs kas Turku pipparus farihjees.“

„Kas ta nu pa wallodu!“ tà Anna ballamutti apfaunza, „tif brangu puifi fà Pahwils jau warr mefleht, tas proht daudj jaukas dseešmas, danzo un lezz fa wiffi preezajahs kas to redj. Apfkattees tiffai swehtdeenâs kad tam melni fwahrki muggurâ un smukka jauna zepure galwâ, zif stingri tad tam galwa stahw; winfch irr pateesi flaišs puifs un Kattina nemas naw

aplama, fad ta to mihl, wiſſwairaf tadehl fa ir wiwnas wezzafi ar to ar meeru."

Tai paſchâ brihdi tahs isdfirda ſahdu ſſkannâ un preezigâ balſi trallinam. „Ah, tē nahf Pahwils ar ſawu tehwu!“ tà wiſſas reiſâ iſſauza. „Johku Unſſiſch un preeku Pahwils!“

Getahlu pa eelu nahkam warreja redſeht ſahdu peezeſmits gaddus wezzu wihru, tas wehl bij pilnâ ſpehkâ un gabja ar weegleem ſohkeem, galwu itt ſtingri us augſchu turredams; fâ pee wiſſeem ſkurſteku ſlauzitaſjeem, wiwna apgehrbs bij no rupjas drahnas un wiſſur zeeti pee meeſas peelippis, waigs un rohſas no ſohdrejeem melnas. Johkodams un ſmeedamees tas wiſſus ſaiminus garram eedams ſweizinja. Peezi woi ſeſchi ſohki ais ta, nahza wiwna dehlſ Pahwils, tſchaklis un jautris puiſis, ſas nulle tif liſſkahlſ wihra gaddus aiſſneediſis; wiwna waigs un drahnas bij tahdas pat netihras no ſohdrejeem; fâ wiwna tehwan, bet balti azzu ahboſi un ſohbi un purpura ſarkanas luhpas itt brihniſchki no ta melna waiga atſchkihras. Us plezza tam bij ſohdreju maiſs un labbâ rohâ ſlohta lihdi ar ſahdu puſſku puſchki. Tif lihdi fa tas luſtigi dſeedadams tuwojahs, wiſſi ſaimini palikka fluffu.

„Tas johkotalis!“ tà ſahds ſazzija; it riſtigi fad to par preeku Pahwilu ſauz, wiwnam arweenu ſahdi johki galwâ!“

„Kahds tehws, tahds dehlſ; wiwna tehws jau pat nahwei azzis ſmeetoſs.“

Us reis Anna peezehlusees teiza: „Klaufaites tif-
 kai, wimmam jau atkal jauna dseefma; Deews sinn fur
 winfch tahs wiffas fadabbu?“

„Tahs winfch pats fadohma,“ fazzija Katrihna
 fmaididama.

„Boi tad winfch tif augsti ffohlohts? To es ne-
 buht nesinnaju.“

„Ja, fà tad, naw neweena grahmata fo winfch
 lihds beidsamo filbi neprastu islaffiht.“

Pa tam jaunais fkurstenu flauzitais tif tuwu bij
 peenahzis, fa it fklaidri warreja fapraft fo tas dseedaja.
 Bij jauka dseefmika, fas it ihpafchi pee wimmam lehzee-
 neem derreja. Preeku Bahwils dseedaja:

„Es esnu nabbags fkurstinneefs,

Pahr jumteem lehkt irr man preeks;

Tadeht es preezigs lezzu, deiju

Uu tohs fas fklahà waigà fmeiju.

Mans waigs gan irraid netihrs melns

Bet nebba tadeht firdl welns;

Kad darbs papillam man ween rohdahs,

Tad ruhpes mannim naw ne fahdas.“

Kad Bahwils taifjahs Katrihnei tuwafu eet, wif-
 fas wimmam draudsenes eebtahwahs un fawus rahmjus
 fargadamas ar rohklam apfedsa. „Bahwil nenahz tif
 flahntu, tu muhsu darbu nosmehrefi!“ tà wimmam fauza.
 Kattikas lehna fmaidifchana, tahs pukkes eeraugohht,
 padarrija Bahwilu us reis rahmu, jo ta sinuaja, fa
 fchihhs pirmas pawaffara pukkes preefch wimmam bij
 pluhktas. Wimmam azzis jau fpihdeja no pateizibas,
 un jauna fkurstenu flauzitaja dseefma apfluffa un wim-
 ma johkodama mehle palikka meeriga; bet ilgi meerigs

buh't newarredams tas s'maididams fazzija: „Kattin, es gabju pa lauku isstaigatees, tas irr es gabju no mahjas us mahju, ar lagsdigallu tif ilgi dseedadams, famehr man rihkle pawiffam isschuhwa, fà manna ftrahpa dsells; zekâ fastappu jaunu meitinu, tif jauku, laipnigu un rahmu, fa es — — nu, nu Kattin ne-fawelz jel tà tahs luhpas. Ta jauna meita man praf-fija ar lehnu un mihligu balsi: woi man mahjà fas mihlfch ne-effoht? es gribbeju leegtees bet nedrihfsteju, un fad nu par ja s'ihmi galwu paleezu, ta man pehz ta wahrda praffija, fas man par wiffseem tas mihlfakais. Ak! es issfauzu, woi juhs to wehl nesinneet? nu, ta irr meitene, prifcha un sfaisa fà rohse un tai wahrds ir Katrihna. Woi pateesi! tà tas jauks feewifchfais fazzija; nu, tad aisnefs wiinnai labbas deenas un fchahs pukkes no mannis! Meitenes sfattijahs us sfurstemu flauzitaju s'maididamas ar plattahm muttehm. Un ja juhs weens ohtram ustizzigi palifseet, tà ta wehl teiza, tad es juhs ar wiffadahm pukkehm, if gadda eepreezeschu.“

„Kas tad tas par feewifchfi warreja buht?“ praffija ta bahlaka no tahm fchetrahm.

„Juh's wiinnu it labbi pasihsteet!“ Pahwils smeedamees atteiza.

„Kà tad wiinnu fauz?“

„Maija gaspaschu.“

„Maija gaspaschu? Es gan Maija mahti, fas us fwijsu-tirgus ar nehgeem andelejahs, it labbi pasihstu; bet ta, pateescham ta nebuhs.“

„Woi tad tu nemanni fa wijsch atfal johko?“ fazzija Anna. „Wiwjsch jau runna tif no Maija mehnescha.“

„Ja, pateefi, tas bij ta fenn pafthstama!“ Pahwils fmeedamees fazzija; tad Rattinai fmarfchigas puffes pafneedsa us ohtru teifdams: „Woi tu ar gribbi, woi reds zil tahs jaukas?“ Mettene issteepa rohku bet Pahwils lehnahm usfitta.

„Ak tu fahohdihts fkurstenu flauzitais!“ ta eebrehzahs.

„Ja, rohses naw bes ehrfchkeem!“ Pahwils fmeedamees atbildeja.

Bet ta meitene fadufmojupees peezehlahs un rohkas fahnôs eefpreedufe teiza: „Melnais fkurstenu fkrachpi, fo tu gan dohma? Woi tu dohma kad tu muhs isfmeet prohti, tad jau par mums gudraks? Eij labba! netihrais mohri, nomafgajees, taws tehws jau fenn mahjâ pahrgahja, fteidsees ir tu, zittadi rihkftes dabbusi.“

„Skatt fur masais kasaks us furga kachpi,“ fazzija jaunais fkurstenu flauzitais pahrfmeedams; „meitin tu jau dufmiga, bet tew tahs dufmas nemas nepeekriht, jo bahridas truhkft.“ Tâ runnadams tas taiſijahs, it fa ar faweem melneem pirksteem tai meitenei gihmî grabbt. Nu wiffas us reis fazehlahs un brehza: „Safohdihts fkurstenu fkrachpis, melnais mohris, fohdreju maifs!“ un zittus palamma wahrduſ. Pahwils pa welti raudſija tahs pahrbkaut un tad galwu frattidams, it fa gribbetu tahs palammâs nofrattihht us reis fauza: „Pag, pag! gan es ar jums zellâ tifſchu un tad mafgafchohs. Weens, diwi, trihs! tas pahri fohkus atfahpees, fahka nohtigi ween fawu fohdreju maifsu fratihht, no fa leels tumſch mahfonis iszehlahs, dſeedadams:“

„Dseedi, danzo Pahwil draugs,
Ne kas tamus preekus jauks!“

Meitenes apfedsa drihs šawus rahmjus un tad blaudamas aisbehdsja, šawu darbu no netihribas šarga-
damas. Kamehr nu tahs behgdamas glahbahs un zitti
šlattitaji no širds šmehjabs, škurstenu šlauzitais us
šawahm mahjahm šteigdamees šauza: „Drihs ballodišchi
es šwehtdeenas gihmi usliškchu.“

2.

Wezzais Dšennis atrohd dauds nandas.

Nakts krehsła jau preekšch šahdas pušs štundas bij
ar šawu melnu deški wišfu aplahjuše, tad Dšenna
mahte, ta wezza škurstenu šlauzitaja šeewa, pee mašas
lampas gaišmas šehdedama Pahwila šekkes lahpija.
Ta bij neween šlaidri, bet arri deesgan šabbi geħrbu-
šees, gan drihs šabbaki ne ša winnas šahrta to nešfa;
šaut gan mahjās bij un šchodeen wairs išeet nedoh-
maja, tai bij muggurā šarkana šamšole ar mašeem rai-
bumeem, wišfur ar šantu eekanteta un galwā šneega
balta aube ar leeleem špahrneem. Behdigas un nepa-
tiškamas dohmas grohšjabs winnas galwā, jo ta ša-
wu waigu allasch it dušmigi šagrumboja. „Redš ša
nabbagus šaudis ar weenu wišta, šam mantiba pee-
friht!“ tā ta appašch šewis ģurdeja; „teefneeki bleh-
šchi, to leetu tiš ilgi šlehpj un wilžina, kamehr manti-
neeki nomiršt un tad to naudu pašchi šawā šabbatā ee-
bahšch. Kad es eedohmajohs! wezzajam muħrneekam
Roħpim Annas eelā, waijadšeja diwidēšmits peezi tuhš-

stoschi rubuki mantocht; wijs bij pehz fahrtas — bet ta leeta tif ilgi tappa wilzinata, lamehr tas sawâ junta istabinâ leelâ nabbadsibâ nomirra. Geschi mehneschi pehz tam, wiffa manta fritta trihs baggatu wihru roh-fâs, kam to tif waijadseja kabbatâ eebahst; warrbuht leelaka dalka palikka adwufateem. Bet manni tee tà nepeekrahps, un kad arri pehdigu graffi istehretu, tad tatschu gribbu sinnaht fur mannas tehwa mahfas manta Pehterburgâ palikkuse; pagaideet tif juhs gohdigi sagli.

Patlabban winnas wihrs pahr treppehm nofahya un lampu isdsehffis us fasti nolikka, tad rohfas frusteem falizzis, fmeedamees feewu usskattija. Skurstemu flauzitaja waigs un apgehrbs taggad bij tihrs. „Es schurfas augschambari it labbi pahrmahziju!“ tas fazzija; „woi tu sinni fo es tahm darriju?“

„Al leez manni meerâ,“ feewa flahbi atnurdeja; tu jau winnas fahdus diwidefmits gaddus mahzi, bet wehl ne=effi wis gudrafas padarrijis, nedj arri aisdsinnis; pamet tif fahdu neefu augschâ, ja ne wairaf tad sawu fohdreju maisu un tad eij ohtrâ deenâ un fkattees woi to nebuhs fa=ehduschas.“

„Teesa gan, bet woi tad es pee tam wainigs? Woi tu dohma fa es wiffas pilsehta schurfas isnihzinahst eespehju? Tahs neleetes jau wasajahs no weena namma us ohtru, fur tahm patihf, tur tahs mahjo, bes fahdas ihres=kontrahtes; nupat redseju fahdu, kam tif garra aste fâ pahtagas schnohre. — Seewit tew jau atkal aube us freiso puffi; tu effi dusmiga, jo peere grumbaina!“

130 „Man tahda peere fahda man patihf.“

„Teefa, teefa, bet tas jo flikti kad tew tahda patihf; man fchodeen wiffu deenu tà nahf preefchâ, ka tu pa ehrfchkeem bradda. Tew laikam atkal adwukati, Pehterburgas tehwa mahfa, mantofchana, naudas maiſi un zittas gaiſa pillis prahâ.“

„Woi tew tur fahda dalka?“
 „Seewin, man tew tatschu weenreis jateiz — bet fchoreif bes fahdeem johkeem.“

„Bes johkeem? to es netizzu, tu johku Anſinſch!“
 „Klauſees jel: Zau gan drihs diwidefmits peezi gaddi famehr mehſ laulibâ dſihwojam, jo par nahfoſcheem Zahneem mehſ fudraba fahſas fwehtiſim; pahr wiffu to laiku tu effi weenumehr pee adwukateem ſkrehjuſe un liſkufe wiffus mirruſchu un dſimmuſchu rullus zaur ſchkirſtiht un par to daſchu appaku rubuli iſtehrejuſe, ja wiffi tee rubuki weenâ weetâ kohpâ buhtu, buhtu prahws maks no teem pilus. Lihdi ſchim es nu gan tew lahwu lai tu darri fâ tew patihf, bet taggad wiſs palizzis tif dahrgs un ta pelka naw nebuht leelafa; fo es teift gribbeju: tu ſapno arweenu no tehwa mahſahm un mahtes brahkeem un leelas mantofchanas, wiſs tihri muſkiba ween! un tà fahf if deenas fliftaki eet, ſeewin ja tu nepahrwehrtiſees, tu ar ſawu mantofchana naglu galwâ dabbuſi, Deews ſinn woi Pehterburgas tehwa mahfa tewi us flimmu nammu neaisweddihs.“

Skurſtemu ſlauzitaja ſeewa ſtahwus iſzehluſees un luhpas tà fâ us pahrfmeefchana ſaweebuſe ſazzija:
 „Al Deewin! fo tu no ſawa wihra nedſirdi! tu gan

man gribbeji teift, fa mannas zilts peederrigi tiffai luy-
patas?"

„Ne, ne, feewin, es gribbeju tif teift, no tahdas
pat zilts fà muhsu fainimi. Taws tehws bij wezzu
drahnu bohndneefs un tappa tadeht par baggatu tur-
rechts, fa lohti ffohps bij; kad tas peepeschi nomirra,
tad zits ne fas ne=atraddahs fa fchis namminsch, un
tas jau pilnigi deesgan. Tawa mahtes mahfa neffa
baltu maifi pahrdohdama apfahrt un winnas meita deen
par istabas=meitu pee fungeem, taws tehwa brahka
dehls irr ffohdera sellis; wiffi labbi un gohdigi lau-
dis, bet kad tee nesinn zil baggati, tas naw teefa.“

„Was tad runna no manneem raddeem Kursemmè?
man tatschu wehl zitti raddi Pehterburgâ.“

„Tohs tu jau diwidefmits peezi gaddi dsenna, dauds
naudas tehredama, bet ne fa, katram faws eemeslis
un no fa faynoht wehlahs, to arri daschreis fapni reds.“

Seewa peefehsdamees ar tumfchu waigu atbildeja:
„Brihnums fur tew fchodeen tà patihf runnaht, es
stipri tizzu fa tu pehz pufsdeenas effi pee muhsu adwu-
fata bijis; tas blehdis, kad tas diwi weffali gaddi man
deesgan naudas par stempel papihreem, grahamatahm
un nesinnu preefsch kam wehl isfrahpis, man fchodeen
teiza, fa manna zilts, zil leela arri buhdama, tiffai
nabbaga laudis ween effoht, winsch man wiffus pa-
pibrus atdewis, laipnigi luhdsa, lai pee winna wairs
ne=eijoht.“

„Nu, tas adwufats ir ihsts gohda wihrs; winsch
tew buhtu warrejis wehl jo prohjam list malfahrt, bet
winsch tawu naudu negribb, tew it teizamu padohmu

pa welti dohdams, fà esmu dsirdejis, tahdu adwufatu dauds ne-effoht; pats-gan nesinnu, jo ja teem no man-nas naudas buhtu japahrteef, tad gan wiffi baddâ no-mirtu.“

„Dsennenei liffahs weeglafi ap firds palizzis un ta taggad bes fahdahm dufmahm fazzija: „Teiz fo tu gribbi, es tatschu preefsch mirschanas wehl baggata paliffchu; es esmu no baggatas zilts un man waijaga mantohht, pat isgahjuschá nakti es fapnoju, fa leelu laudsi selta pee muhsu namma fleefschna atraddu.“

„Us tahdu wihsî tu wehl ilgi gaidiht warri, kad tu no wehrpschanas buhtu fapnojuse, jo tas jau naudu nosihmejoht.“ Us reij abbi wirfs greesteem trohksni isdsirda.

„Was tad tas?“

„Woi tad tu nedsiridi, tahs irr schurfas, fas par tas wu pahrmahzifchanu mas behdadamas, tewi taggad isfmeij.“

„Tas irr brihnums, es wiffus zaurumus ar kalkeem un fagrufstahm glahsehî aishahsu. Zafkattahs — laifam gan tif weena patte bij, jo wairs ne fo nedsirid.“

„Woi dsird Dsenni,“ fazzija feewa, „kad mehs fahdu reis baggati paliftum, fo tu tad gan darritu?“

„No Deewa puffes leez manni meerâ un nemuldi jel no gaisa baggatibas, mums jau nefas netruffst, scheligais Deews mums dahwina deenifschu maifi un nowehl man ar draugeem ifdeenas fawu glahsi allus ar preeku dsert; fo tad tu wehl wairaf gribbi?“

„Ja, ja, bet kad tu fahdu reis pateescham baggats paliftu?“

Wihrs rohfu pee peeres peelizzis un brihdi apdoh-
 majees teiza: „Ko es tad darritu, nu wiffu pirms es
 listu muhsu namminu islahpiht un no jauna mahleht
 un wirfs durwin us tahpeles tohs wahrduš: „šfurstenu
 šlauzitais,“ seltiht; tad es ruddeni weffalu zubfu us
 reiš pirktu, lai mums secmâ galkas netruhkst. Un tad?
 ja, ko tad? — Tad es šahdu maišu kartupeku un šah-
 du puhru mistu tai atraiknei, šas tur us stuhri ar ša-
 weem nelaimigeem behrneem mahjo, šchšinkotu; tad
 pirktu Pahwilam nammu un wirka šahsu deenu ar
 šatrihni warretu jau pa wersti semmes ša-ohst.“

„Woi tas wišs? woi tas jau ta publika wehrts
 baggatam buht!“

„Es wairaf nešinnu, ihšošs wahrdošs teizis: es dših-
 wotu uu palihdsetu draugeem dšihwoht!“

„Un tu palistu wehl šfurstenu šlauzitais?“

„Ja, bet to es tikkai no preeka darritu.“

„Ak tu muška newainiba!“ isšauza šeewa škanni
 šmeedamahš.

„Nu, ko tad es zittu no garra laifa eefahktu? woi
 tu dohma ša es wiffu deenu šchenki šehdetu? Teiz
 šeewia ko tu darritu, šad tew manta no debbesim no-
 křistu?“

„Ah, to es gan šabbaki brušleht mahzetu ne ša tu,
 es ešmu no baggatas zilts, es nammu leelajâ eelâ jeh
 netahku no tirguš pirktu, tad pirktu rattuš un šamma-
 nas preekiš ša diwi širgi juhdšami; walfatu drahuas
 no šihdes un šanta, nestu dahrgu muppi un buä!“

„Woi tas, tas buä, šas ša šapšas ašte isšfattahš?“

„Ja, tas irr lohti dahrgs! Es walfatu demantus us fruhim, aufis un ap pirksteem un fletei paffakâ garru schleppi, woi effi redsejis tahdu fâ teäteri tahm kehneenehm; un wiffur fur es eetu, waijadsetu fultainim dseltenâ prakkâ un ar selta banti ap zeppures man no paffakas nahkt; tâ es if deenas pahr eelahm staigatu, fâ bohndeeze woi no duhmahm plihstu!“

„Kluff! zeet jel kluffu, zittadi man pascham no smeekleem buhs japhihst! Redj fur Dsenna madama, ta skurstenu flauzitaja seewa, fâ ta lepni ar schleppes fletei pahr eelu staiga, lappas aste ap falku un dseltens Kanarijas putnis lezz no paffakas! Ja tu traffa ne-effi tad man traffam japaleef; weenam no mums pateescham nagla peerê. Klausees tif, klausees kahds trohkfneis tur augfchâ! ir schurkas pahr mums smeijahs.“

„Kas tas par trohkfni? eij jel Dsenni un apfattedes kas tur irr; taihî labbak tohs zaurumus atkal wakkâ, jo pa to starpu, kamehr tahs pahrmahziji, fâ rahdahs, wiffas kaiminu schurkas pee mums faskrehjuschas.“

Skurstenu flauzita is uszehlees un lampu eeded sinajis iswilla ais fastes wezzu faruhsejuschu sohbinu. „Pag, es tahs mahzifchu!“ tâ winsch fazzija. „Par to laifu iskemmm no flapja preefch man pahri kapeiku naudas, jo es pehz tam gribbu eet fawu glahhî allus dsert.“

Dsennene palikka labbu briedi weena patte appafschâ us to trohkfni klauseidamees fo winnas wihrs taifija ar sohbinu wiffur daufidams. Tad trohkfneis drihs apfluffa un ta eegrimma dsikkos fapnôs no sihda fletehm, demanta aufu farreem un fullaineem ar selta treffehm.

Behz brihdi ta pahr treppehm fahpjocht isdsirda un brihnejahs fa lampas gaismu neredseja.

„Woi tew lampa isdsiffa?“ winna praffija.

Skursteru flauzitaish fluffu pahr treppehm nokahpis flahat straipaleja; winsch trihzeja un aufsti fweedri tam pilleja pahr bahleem waigeem.

Seewa eebahwahs un tam peeelkufe fazzija: „Deews effi schehligs, kas tew fait? Ko tu redseji, sagli woi spohku?“

„Kluff feewa, lauj man atpuhstees.“

„Bet kas tad tew notizzis? tu jau man padarri tahs leelafahs bailes!“

„Kluff! runna feewin lehni fa muhs neweens nedfird.“ Nu winsch tai aufi tshuffsteja: „Seewin, mihta feewin taws fapnis pateescham peepildijees, manta, leela manta!“

„Al mans nabbags nelaimigs Dsennis! winsch fawu galwu pasaudejis.“

„Ne, netaisi trohfsni, jo tad mehs pasudduschi; es mantu atraddu, tahdu no fahdas tu fapnoji.“

„Selta faudsi?“

„Ne, naudas maisu pilnu selta un sudraba naudas; nahz nemm lampu es tew rahdischu.“

Nu eefahka feewa arri trihzeht, jo nu ta tizzeja fa winsch no pateesibas runnaja. Sawam wihram paffak eijocht ta teiza: „Dsenni nekrahpj manni, jo ja tas teefa nebuhtu, tad es no bailehm nomirtu.“

„Beet fluffu zaur tewi jau drihs zitti dabhuhs sinahht.“

„Bet fur tad tu atraddi?“ ta it lehnam praßija. Dsennis palikka stahwoht gribbedams fawu feewu apmeerinaht, eefam ta to mantu redj. „Woi tu nedstirdeji fa es wirfs greesteem daußijohs? Kad augßchambari ustappu, es neweenas schurfas wairs neredseju, tatschu daußotees diwi no weena fakta isßkrehja. Man zaur fahjahm ßfreedamas tahs pasudda ais widdus balika, us fa greeßti turrahs. Es ismelleju wiffus faktus, bet nekahda zauruma ne-atraddu un newarreju deesgan isßbrihnotees, fur tahs palikka; faut gan nu baliki neßchkirbas nebij, es to ar sohbinu daußiju, pats neßprasdams kapebz. Tas ßkanneja it fa tukßch buhtu, ta deht es wehl diktafi ßittu, dohmadams fa tahs schurfas tur eekßchâ. Us reis nofriht ßchetri kantigs dehlis no balika un man us fahjam usfriht kas, tif ßmags fa tihri jablanj.“

„Woi leels selta gabbals?“

„Ne, naudas maifs; frihtoht tas pahrplichfa un selta un ßudraba nauda par wiffu namma augßchu isßklichda. Es palikku fa no ßibbena trahpihts, lampa man isßtritta no rohkas, es trihzeju un man waijadseja pee muhra turretees eefam semmê notappu; wifs man preeßch azzim rinkê greeßahs un hiju tihri fa peedsehris. Taggad nahz un eij us pirßtu galleem un runna tif fluffu zil ween warri.“ Zumta fambari usnahkufchi, wedda ßkurßtenu ßlauzitais feewu pee balika un lampu pagreeßis rahdija us ahdas maifu kas isßkaißitai naudai widdû gulleja.

Dsennene no preeka eeblahwahs, pafritta us zelleem un maifam zaurumu leelaku paplehßufe, abjas rohkas

naudâ eebahsa un tà fahdu brihdi no brihnumeem pahremta fluffu palikka, tad us reis peezehlahs, danzoja it fâ ahrprahatâ pahr namma augfchu un beidsot pilnâ balsi isfauza: „Al, es wairs newarru! Gauj man runnaht. Al Deews, al Deews! meh's tatschu weenreis baggati, lohti baggati palikkufchi!“

Baiku pilns skurstemu flauzitais fahhra feewas rohku, tad ar ohtru rohku tai aisspeeda mutti un rupjâ draudedamâ balsâ lehni usfauza: „Megudra, trakka feewa, paleez fluffu, tu gan gribbi lai faimini dsird? Ko meh's ar to naudu eefahksim?“

„Noneffim un eeflehgsim tai leelajâ fastê.“

„Un kad nu sagti nahf?“

„Kapeh'z tad schodeen sagti nahfs? ta faste warrbuht jau simts gaddus tur stahw.“

„Nu, kad es appaksch gultas, falmu maisâ palehptu?“

„Tê warr redseht fa tu Dsenni ar naudu ne-effi raddis. Woi tu dohma fa baggati laudis fawu naudu gultâ glabba? Es tew falku leez fastê, ja riht labbaka weeta atraddisees ir tad deesgan laika buhs to tur paglabbaht.“

Skurstemu flauzitais ohtru lampu panehmis fazzija: Saberr to naudu preefschautâ, es aisschahfchu durwis lai ne weens muhs ne-istraz, bet nemm wehrâ fa neffann.“

Kamehr feewa naudu lassija un ar to grahtu nastu pa treppehm nokahpa, Dsennis bultu aisschahwa un durwis aisslehdsja, tad wehl lohkus, pakkat durwis un pagrabba treppi apluhloja, woi wifs zeeti; pa to laifu

feewa wiffu naudu bij fastê sabehruse un blaffam nofehdufees, baggatibas preefôs d'illi eegrimmuse.

Wihrs peegahjis un rohku issteepris, leynam fazzija: „dohd schurp to atflehgu!“

„Ro atflehgu?“ isfauza lepni, Dsenna mahte brihnodamees. „Tas buhtu jauki us muhsu wezzahm deenahm, kad tu atflehgu turretu; es to jau diwidefmits peezi gaddi ar gohdu pee few neffuse. Ah! es gan faprohtu, tu to naudu ar faweem zitteem skurstera beedreem gribbi istehreht? Ahwu draugs! es buhschu fastes waldeneeze.“

Dsennis nemeerigi galwu frattidams murdeja: „Ne es tik tewi no trakkas ischkehrschanas gribbu fargahht; famehr mums mas bij, man tà liffahs fa taupiht naw wehrts, bet taggad es gribbu gahdht fa mums arri kas atleef, kad wezzi, nespehzigi un flimmi buhsim, lai mums ar wiffu leelu baggatibu wehl preefsch nahwes naw truhfums jazeesch.“

„Es redsu, wihrix mihtais, tew ta nauda nebuht preeku nedarra,“ feewa ruhpiigi fazzija, „tu tà runna fà tas skohpakais fihstulis un taiši tahdu waigu fà pee lihka runnas.“

„Nu feewix, dohd schurp atflehgu!“

„Atflehgu? Kad tu man wiffus mattus ispluhktu ir tad tu to nedabbusi.“

„Woi tu bes mannas sinas ne fo no fastes nehemfi?“

„Tas irr, es nekahdas leelas isdohschanas netaišfchu. Ja tu zittu ne fo labbaku ar to naudu nesimni

dar iht, usmahle naudas faudsi us seenas, tad tu to tãpat un jo meerigi usskattiht warresi."

"Du feewin manni nefaprohti: kad nu tu us reis rahdisi fa mehs baggati, tahdas drahnas walkadama, fas pahri pahr muhsu fahrtu, tad jau kaimixi to redsedami praffihs, fur mehs us reis tif baggati palifkufchi."

"Zeefa gan," tà feewa apdohmigi fazzija; „man ar tà rahdahs fa tew taifniba!"

"Af feewin effi gudra un zeet fluffu, neteiz neweenam fa mehs baggati."

"Gribbeschana gan netruhks," murdeja feewa plezzus raustidama, „bet ta plahpaschana irr waina, fas man no mahtes eedsimta, ta fawu mehli fabbatã neturreja."

"Tu arween feewin gudri darrihi, ja ar muhsu nau du taupigi dsihwosi."

"Ar muhsu nau du? Tu gribbeji teift: ar tawu nau du; es ar to tà dsihwoschu, fã manna fahrtu nefs."

"Un mehs Pahwilu tãpat fã zittus wiffasim, fa taggad drohschi mantoht zerram; sehns zittadi warretu galwu samaitaht un tehrmannis palift."

"Klau, fur winsch nahf!" feewa fazzija; „schè atflehga, flehds zeeti, zittadi winsch warretu praffiht, fo mehs tè darram."

Skurstemu flauzitaish darrija fã feewa teiza un atflehgu atfal atdewis, tad meerigi pee galda nosehdahs, it fa ne fas nebuhtu notizzis.

Preeksh durwim jau Pahwilu warreja dseedoht dsirdeht, drihs tas istabã eenahza. Pee galda peegahjis

tas preezigi fazzija: „So mehs fchowaffar ne-effam fmejhufchees! man wiffa rihtle fubrft.“

„Tu jau atkal ar faweem fmeekleem,“ tehws fazzija.

„Das tad tē notizzis, tehws fehsh tif behdigs, un arri tu maht, tu tatschu flimma ne-effi?“

„Mums taggad naw waffas johkoht,“ mahte atbildeja; Pahwil dehls, man tew jafaffa, fa mehs mantofim.“

„Jau atkal?“

„Schoreis buhs teefa.“

„Es jau to wezzu dseefmu labbi pasihstu; laifam no tawas tehwa mahfas Pehterburgâ?“

„Nu ja, no wirnas.“

„Nu tew atkal fahds fahdus neefus eerunnajis; tas wifs atkal welti, woi naw tà teht?“

„Schoreis rahdahs fa buhs teefa,“ tehws apstiprinadams atbildeja.

„Nu labbi,“ isfauza Pahwils fmeedamees; „tad es likschu pahri bifsu un duzzi frahgu taifihst.“ Bez zaki zeeta fluffu un Pahwils brihnodamees tohs usfkattidams wehl teiza: „Bet man tà leefahs, fa juns tahs jaunus labbas sinnas, pawiffam firdi apgreesufchas; teizeet jel man, fahdas sinnas juhs dabbujahst?“

Tehws atbildeja: „Man taggad fahp galwa, es tew riht isstahstifchu.“

„Nu, tē irr fas notizzis, fo man teift negribb; tee faudis, fas manto, rahda preezigu waigu, — lai paleef, es ar negribbu sinnaht.“

Tad lampu aisdedfinajis fazzija: „Man riht pulksten tſchetrôs jazekahs, Dhsolu muischâ trihs ſkurstenu jaſlauka, lihds turreen labs gabbals. Ar labbu nahti.“

„Bahwil,“ mahte tam lepni atbildeja, „mehs wairs ne-effam ſkurstenu flanzitaji, kad tu rihtâ pazellees, welz ſwehtdeenâs drahnas muggurâ, woi tu dsirdi?“

„Maht nemem par kaunu, tu to mantofſchanu us reiſ padauds tahku dsenn.“

Us Dhsolu muischu tew naw ja-eet, ſchodeen bij ſtana ka wairs newaijagohht.“

„Nu, tad es warru labbi isgulletees un riht mantofſhana, tâpat kâ zittahm reiſehm, buhs zaur ſkurstenu isſtrehjuse. Ar labbu nahti!“ Wirsch ar weegleem ſohleem pa treppehm uskahpa dseedadams:

„Ro tew taya ſirds ween manna

Dseedi to bes bailehm drohſch'!

Mihliba lai ſaldi ſkanna

Dufmas tâ kâ ſibbens ſpohſch'!

Un kad nedseed wiſſu muhſchu,

Dseedi kamehr jauniba!

Lihds ar jauku pulku ſmarſchu

Lagsdigalla ſkandina.“

Dsenna tehws ar ſawu ſeewu palikka wehl kahdas ſtundas ſehſcham. Pawelti ta raudſija wihru pahrrunnahht, lai gulleht eetu, tas newarreja no naudâs ſchirtees. Wirsch durwis dauds reiſ apluhſoja woi atſlehga zeeti, lihds puſſnahts peenahja; tad wehl reiſ wiſſu pahrmeflejis, ſeewai lihds, gullamâ kambari eegahja, bet wehl eedams tas woi deſmits reiſ us naudâs kaſti atpakkat ſkattijahs.

3.

Nemeeriga nafts.

Sturstenu flauzitaits no naudas preekem pahremnts nebuht aismigt newarreja; greesahs us weeneem un us ohtreem fahneem, tad issteepees smaggi nopuh-tahs, firds tam nemeeriga dauſijahs un aufsti ſweedri pluhda pahr wiſſu meefu. Tif drihs ka meegs tam azgis flehdsa, tas ſatruhzees uslehza flauſitees, jo tam liſſahs trohſſni dſirdam; un pateefſham ſchurkas tif aplam ploſſijahs un danzoja pehz patiſſchanas, it ka tahs wehl pee nabbaga lautineem mahjotu, furreu meegs naw traujejams. Beidsot laimejahs ſfurstenu flauzitajam eemigt, jo tas ſahka ſchmahft; tad ſmaggaſ jo ſmaggaſ puhſt, it ka to neredſami garri mohzitu. Baik u ſweedri tam ka raffa peeri aplahja, drihs tam luhpas kuſtejahs un winſch ſmaggi nopuhſdamees, pilnâ balſa ſauza: „Ne, ne, naw teeſa, man naudas naw; wai! wai! laid manni wallâ!“

Seewa usmohduſees un pee rohkas frattidama ſauza: „Woi dſird Dſenni, kas tad tew? Woi tew afmins ſpeefſch jeb woi tu traks palizzis?“

Wihrs azgis atplehtis trihzedams apfahrt ſlattijahs: „Kur es eſmu, es jau dohmaju nomirris buht? Ko tu dohma, tif lihds ka biju eemidſis, tē neſinnu kas, uſfeſchahs man us kruhtim, ar naggeem tas man riſkli pawiffam aiſſchmaudſa; bij melus ſwehrs ar garreem ſarreem un naggôs tam bij garſch dunzis. Man tam waijadſeja naudu rahdiht un kad nu es leedſohs, tad tas riſkli ſchmaugdams, draudeja man kaſi kruhtis

gruhst, — kad beidsamu reis bailigi eefleedsoshs, tu manni usmohdinaji. Ak feewia man wehl taggad wiffi lohzeeki trihz, kad no ta dohmaju; tas bij saglis, fleyfawa!“

„Eij jel eij mulki ar wiffahm tawahm bailehm!“ fazzija feewa pahrsmeedama. „Kapehz tad tu gulli ar rohku appakfch galwas, no tam jau tas nahf, nekawe manni wairs no meega un gulli weffals!“

Mabbags flurstenu flauzitais nebij tif laimigs, fã winna feewa, fa tuhdaſ buhtu aismigt warrejis, jo bailes tam wiffu meegu bij aisdſinnuſchas, wairaf fã puſs ſtundu tas ſapnoja ar walkejahm azzim no polizejas un ſagteem, tad no gultas iſkaphis it lehni usgehrbabs un us pirſtu galleem pee galda peegahjis lehnam grabſtija, lihds feewas ſwahrfu kabbatu preegis atradda; faſtes atſlehgũ iſnehmis tas lehnam pahreppehm noſahpa. Appakſchã tas lampu aiſdedſa un faſti atſlehdſa, tad ſahdu brihdi no preeka pahremts naudu uſluhfoja, nu aiſlehdſa atkal faſti un noſehdabs pee galda, galwu us abjahm rohkahm atſpeeda. „Wehl irr,“ tas appakſch ſewis fazzija, „ſahda laine naudu turreht un baggatam buht! Un tatſchu ta padarra ruhpes un behdas, aiſdſenn meeru un ſawe meegu. Manna feewa irr lepna, ta ſahro leelã, lepna nammã mahjoht, dahrgas drabnas walfahſt, ſeltu un demantus pirſt; Pahwils irr jauns, tas taggad gribehs fungs buht un daudſ tehreht.“ Tahdas dohmas to padarrija behdigu, wiſſch peeri berſdams ſtihwi ſkattijahs, tad lehni pazehlahs, ſkattijahs wiſſapfahrt un faſti atſlehdſis, brihdi fluffam ſeltu un ſudrabu us-

Iuhfoja, kas ar swaigstau spohschumu tam azzis spihdeja,
 tad dšiklās dohmās nogrimma it ka rehkinatu zif wišs
 selts un sudrabs wehrts buhtu un labbu teesu dukktatu
 isnehmis atkal fasti aisslehdša un naudu skaitija.
 Simts peezdesmits dukktati,“ tā tas lehnām teiza; „tas
 irr tšchetri simts peezdesmit rubuki un wehl diwi simts,
 tas irr lohpa kahdi tuhftohts un peezdesmits rubbuki.
 Scho naudu es paslehpšchu, fur seewa ne dehs to atrad-
 dihs; ja man gaddahs nelaine, nahf polizeiija jeb sagti,
 jeb isfchkehrsch seewa nefahrtigi, tad tas paleef wehl
 muhsu Bahwilam, kad tas Kattianu prezzehs, paleef tam tif
 dauds ar fo dšihwi un animatu fahft.“ Wintsch naudu
 fchnubdrahnâ eetinna, tad pee frahfns peegahjis us
 frehfla uskahpa un dšikli leezees to ais kahda keegela
 paslehpša, kas tam weenam tikkai sinnamš, tad preezigi
 fmaididams apgreesahs: „Al nu manna firds weeglafa,
 nu es atkal warreschu gulleht.“ Patlabban tas grib-
 beja lampu isdsehst, kad peepeschi no bailehm trihzeht
 eefahla; liffahs kad kahds lohga flehgi rautu wakkâ.
 Skurstemu flauzitaish nemeerigs us lohgu skattijahs un
 lampā tam rohkâ trihzeja; nu dširdeja gar lohgu eijam
 un dsehreja bahs dseedaja:

„Mehs ilgi fehdam frohdšina,

Pee allus un pee brandwihna.

Tur kalpojahn mehs wehderam,

Kâ fawam elfa deewektam;

Bet taggad galwa grohsahs greift

Un kahjas ne-eet wairs pareift.“

„Al tu brandwihna luppats!“ murdeja skurstemu
 flauzitaish. „Keweiklis, kâ tas manni isbeedeja! Voi

tad polizeijas nemas naw! Baggati laudis polizeiju usturr; kapeh3 tad ta negahda ka baggati laudis gul-
leht warr?" Dsennis wehl brihdi klausijees lampu is-
dseh3a, pahr treppehm lehni uskahpis, atflehgu seewas
fwahrku keshâ eebah3a un tad ar wiffahm drahnahm
gultâ pakrittis beidsobt eemigga. Kahdu pufs stundas
gullejuschu, to trohkfuis wirfs greesteem istrauza, lif-
kabs it ka kas buhtu nokrittis. Skurstenu flauzitaish
isleh3a no gultas un pahr istabu ffreedams frefhlu
apgh3a.

Seewa usmohdusees fauza: „Dsenni, woi jau
welns tewi jah3? Kas tad nu atkal?“

„Seewin sagli,“ tas gaudoja; „fur mans soh-
bens?“

„Eij, eij tu jau atkal sapno!“ seewa to pahrsneh3a.

„Woi tu dohma ka sagli naudu, kâ schurkas zeppeti
warr fa=ohst.“

„Dee irr us istabas augfchu. Klaussees, klaussees!“
faz3ija Dsennis pahr wiffu meesu drebbedams.

Bateescham kahds lehnam pahr treppehm nokahpa
un tad stipri pee istabas durwim flauweja. No bai-
lehm pahremts, Dsennis lohgu us eelas puffi atdar-
rija un pilnâ balsâ ffeed3a: „Glahbjeet, glahbjeet!
saglis, fsepkawa! un lai kaimini jo drihs steigtohs tas
wehl klast peeliffa: „ugguns, ugguns!“ Notahlu tas
diwi zilwefi eerands3ja, kas winnu ffeed3obt isdsirdeju-
fchi aisbeh3sa.

Bailiga bals3 ais istabas durwim fauza: „Teht,
laid manni eeshâ! woi ugguns muhsu nammâ?“

„Al tu ners,“ ruhza Dsenna mahte; tas jau irr Bahwils! Laid jel winnu eeffchâ, zittadi sehns woi drudst no bailehm dabbuhs!“

„Kur degg, fur?“ Bahwils nemeerigs prassija, tif lihds fâ durwis atwehrahs.

„Naw nefas, es tiffai fapnoju,“ tehws stohstijahs.

„Es labpracht gribbetu sunnaht fas tē irr, fas naw, jo wiffu nafti spohfojahs, fa es ne a3s aisdarriht newarreju. Schurfas tâ plohsahs fâ traffas, tad dsirdeju runnajam, frehflu fweescham, fleepawus, sagkus un ugguni fauzam, un kad nu es no bailehm pufsmirris nonahzu, naw ne fas; fo tad fainimi fazzihs, fas sinn woi kahds duzzis jaw naw no gultas isfrehjufchi?“

„Taws tehws fapno, ta mantiba tam galwu fagrobhsijufe; eij tiffai meerigi gulleht. Kas tur? pee muhsu durwim peebrauza!“ teiza Dsennene.

Bahwils lohgu atdarrijis flattijahs ahra, tad pagreeses teiza: „Urweenu jaukafi, ugguns-sprizzes jau irr flahht.“ Pee durwim tappa stipri flauwehts, un fatris fitteens fahpigi atskanneja Dsenna firdi, fas no nemeera tâ pahnemts bij, fa ne wahrda runnaht newarreja. Bahwils wehl reis galwu zaur lohgu tsbahsis laudim usfauza: „Kas tas pa trohffni, fo juhs tē taifet? Gijat prohjam un laujeet zilwekeem gulleht!“

„Kur tad fchē degg?“

„Kur degg!“ atbildeja Bahwils, „bekkera Grehtmanna frahfni, kahdi astoni woi desmits nammi us augfchu, us tirgus puffi.“

„Es jums tohs johkus gan isdfihfchu,“ fazzija us-
raugs draudedams. „Laischat tuhdat eelfchâ zittadi es
lifschu durwis uslaust.“

Nekauuojatees funks, tas jau irr preeka Pahwils,“
fazzija kahds no teem laudim; „winsch jau zittadi ne-
warr runnaht. Pahwil woi ta ugguns pee jums?“

„Ja, if deenas kahdu stundu preeksch ehdama laika.“

„Netaifi aplamus johkus, Pahwil; es ar fawu
beedru gabjahm pahr eelu, kad taws tehws „ugguns,
ugguns!“ bñahwa, it fâ wiffa eela leefmâs stahwetu.“

„Mans tehws tiffai dikti fapnoja.“

Usraugs taggad bij jo-fasfakitees. „Es juhs mah-
zifchu waldischanu apfmeet! Zehkab eij us polizeiiju
pakkat saldатеem un waftmeistaram, mehš waldischanas
wahrdâ durwis uslausifim un to mehditaju zeetumâ
fweedifim.“

Tas wahrds polizeiija Dsenna meistaram tã Lehrabs
pee firds, fa tas pee lohga peesfrehjis, luhgdams
fauza: „Tiffai azzumirkli pazeeschatees, es tuhdat ee-
laidifchu.“ Steigdamees tee abbi ar dehlu pahr trep-
pehm nokahpa, Pahwils atwehra durwis un Dsennis
frehflu preeksch fastes nolizzis us to noschdahs. Nu
peezi woi fefchi sprizzu wihru eenahza.

Usraugs Pahwilu pasfhdams, draudedams to pee
plezza fafehris fazzija: „Ah, nefaunigais, tu muhs
mahzeji apfmeet; woi tu gribbi zeetumâ fehdeht?“

Pahwils pahri fohkus atkahpees lepni atbildeja:
„Kungs runnajeet no zeetuma zil juhs gribbeet, es
efau bñihws wihrs, un ja juhs manni wehl tiffai ar
pirfstu aiskahrfeet, tad es juhs fkreet mahzifchu, laut

gan tiffai fforstenu flauzitais efmu un man naw far=
fans frahgs fà jums."

Usraugs redsedams fa ar dehlu ne fo eefahft newar=
reja, greefahs pee tehwa un praaffija: „Kur tad fchè degg?"

„Kungs, tè tiffai pahrskattifchanahs, ne fur nededfa."

„Ah, es redsu, jubs gribbeet paflehpt, lai strah=
pes = nauda naw jamakfa; zeltatees," fazzija usraugs;
„un rahdeet mums wiffas frahfnis un ugguns-furkus."

„Bahwil eij rahdi."

Usraugs kahdam no teem laudim dewa fihmi Bah=
wilam lihds eet un tad us wezzo Dsenni fazzija: „Jubs
tà pee tahs fastes fpeeschatees, it fa jums buhtu bail,
fa mehsh jufu nandu ne-issohgam." Pahrs teem wahr=
deem fforstenu flauzitajam leddus aufts pahrs kauleem
pahrskrehja un peere noswihda. „Jums tee johki dahrgi
makfahs, ta strahpes nauda jums jamakfa, woi ugguns
irr jeb naw."

„Tif ween?" fforstijahs fforstenu flauzitais, „lee=
zeet man diwi jeb trihsfahrtingi aismakfahft, laifcheet tif
manni meerâ."

Dsenna mahte, fas pa to brijdi bij apgehr=
busees, reifè ar Bahwilu un to sprizzu wihru nonahza.
Schis preeksch usrauga nostahjees fazzija: „Schè nam=
mâ ne fur ugguns naw!" Usraugs Dsennim peefoh=
dinadams, turpmaf wairs tif dilti nesapnoht, lihds ar
laudim isgahja. Tad feewa aissflehdja durwis un ais=
schahwa bultu preekschâ; bet fforstenu flauzitais rohfas
pazehlis fauja: „Alf Deems, kad nabbagi tif finnatu,
kahdas mohfas baggatam, tad tee pateescham to few
newehletohs; ta irr gruhtha nastâ!"

Djennene to pee plezza fagrahbuse stuhma pee trep-
pehm un pahrsmeedama fazzija: „Tu fahz jauki gan!
man gan buhtu jadufmojahs, bet man tewis schehl;
par tawu behrna prahtu, riht mehš wairaf runnafim, eij
taggad gulleht un fad tu atfal no sagkeem un polizeijas
fapno, tad nefapno wairs tif dikti. Ta nauda tewi tif
bailigu fa fakki padarrijufe.“

Peefuffis no pahrzeestahm behdahm sfurstenu flau-
zitaš apgullahs.

4.

Daschadas listas kas zaur atrastu naudu zellahs.

Rihtâ pehz bailigas nafts, Djennene bij agri pee-
zehlufees, bohde no Pehterburgas tehwa mahfas un
leelas mantofchanas plahpaht un leelitees gribbedama;
un fad nu bohduenze netizzedama galwu krattija, Djenna
mahte pilnu fajuju selta naudas us bohdes galda is-
behra, par fo tahs tšhetras woi peežas faiminenes,
kas tai brihdi bohde bij, rohkas pahr galwu fakehru-
šchas tà brihnojahs, it fa wišs Siberijas selts weenâ
faudsê fakrauts tahm buhtu redsams. Pušstundu weh-
lafu wišsi faimini jau sinnaja, fa smeeklu Anšinfch tas
sfurstenu flauzitaš trihs mužzas dukkatu mantojis; if-
katis fawu teefu pee tahs jaunās wehšts peelikka, fa
beidsoht no diwidefmit nammeem Pehterburgâ un defmit
fuggeem runnaja.

Kamehr Djenna mahte pa pilsehtu sfraidija no wee-
nas drahtu un mohdes bohdes eefšch ohtras un no

tahm jo flawetahm fchuhwejahm mehru nemt liffa, Bahwils bij pehz winnas luhgſchanas mahjâ palizzis un gaidija tehwu nonahſam, ſas wehl tahds ſaſlimmis bij.

Beidsoht pahrnahza Dſennene un preeſſch ſpeegeka noſtahjuſees leelus ſelta auſkarrus apbrihnoja, ſo ta ſew bij peeſpraudufe. „Nu, apſkatti manni Bahwil,“ ta jo preeziga ſazzija: „ſo tu no ſcheem auſkarreem ſakki? woi tee man it brangi neſtahw?“

Tas jaunais zilweks mahti uſſkattijis rauſtija plezzus un tad atbildeja: „Es neſinnu maht, bet tee auſkarri appaſſch tawas grumbainas aubes rahda tahdu waigu, itt ſa tee ihſti weffali nebuhtu.“

„Ah, pagaidi tiffat; gan drihs zittadi ees, pehz maſ deenahm tawa mahte rahdihs, ſa nelahda iſſchkirſchana no winnas un baggatajahm fohpmanu gaſpaſchahm naw! Man buhs zeppure ar ſpalwahm, mantelis ar leelu puſſchi un no tahs drahnas, ſas ſâ uhdris iſſkattahs, ſarkana ſihda fleite un pelleſi drahnas ſahbafi. Tu manni redſeſi ar ſaules parapehli pahr eelahm ſtaigajoht, ar tahdu ſtahti un iſlikſchanohs, ſa iſſkattis tuhdat redſehs ſa es no ſmalſas wahzu zilts.“

„Woi ſinni maht ſo es dohmaju?“ ſazzija dehls it behdigs. „Man tâ nahſ preeſſchâ ſa mehſ wiſſi trihs wairs pee pilna prâhta ne-effam; un par to mantoſchanu, ſad man peezeſmits ſapeiſi ſabbatâ buhtu, pateeſcham es tohs par teem nedehteem panteem ne dohtu.“

„So, ne peezeſmits ſapeiſu?“ iſſauza mahte. „Nu woi wehl netizzi, netizzigais Tohms!“ Mahte pilnu ſauju ſelta naudas no ſeſchas iſwiluſe tam preeſſch

azzim turreja un fmaidija, tà fà Pahwils no brihnu-
meem pahremts stahwus peezehlahs. „Nu fo nu
fakki?“ ta praffija. „Woi tu jau kahdu reis tif dauds
naudas redseji? woi wehl arweenu gaisa pillis, fà taws
tehws fakka?“ Pahwils nandu zeeti usfkattidams zeeta
fluffu. „Woi tew mehle iskrittuse? gan drihs jadohma
fa tew prahts apstahjees!“

„Teefa gan,“ fazzija Pahwils, kad tahdu fitteenu
pah galwu dabbu.“

„Schi fauja selta naw ne kas prett to fo mehsh wehl
dabbusim; mehsh effam it baggati.“

„Tad tà dsihwe buhs! un Kattina, fo ta fazzihsh,
kad sinnaht dabbush?“ Tahdas dohmas to lohiti ee-
preezeja. Tas danzoja no preeka un dseedaja pilnâ
balfâ sawu mihkafu dseefmu:

„Al laut muhscham saksh tu buhtu

Un ne muhscham wihtis kluhtu,

Saufais mihlestibas laifs;

Al zit laipni fmaid taws waigs!“

Bet mahte tam mutti ar rohku aishpeesdama pah-
metta: „Beh Pahwil, kas ta pa nejauku ammatneeku
dseefmu! isturrees jel tà, fà jaunam zilwekam no smal-
kas zilts peenahkash. Galwa tew taisni jaturr, stihwi
ja-cet un arween dohmigs, weenads waigs jarahda,
it fa tew kahdas ruhpes buhtu, jo nefas naw tif ne-
jauki, fa smeetees un preezigs buht!“

„Woi tas arri ta puhlina wehrts, baggats buht,
kad ar sawu nandu, few nefahdu preeku panahht newarr.“

Dsenna mahte nosehdahs pee galda, it fa tai kas
lohiti wehrâ leekams, dehlam buhtu jastahsta. „Pah-

wil apsehdees; tu tatschu tif gudris buhfi, kad tu manni
 fapratfifi; weenads ar weenadu labbi faderrahs."

"Tapeh; welns fkurstenu flauzitaju rauj ka abbi
 melni, fakka fakfams wahrds."

"Leez taggad johfus pee mallas un flaufees us man-
 neem wahrdeem. Ko tu fazzitu kad muischneeka dehs
 semneeka meitu prezzetu."

"Nu, tà retti noteef."

"Ko tu dohma Bahwil, taggad, fur mehs tif bag-
 gati, woi laudis nebrihnetohs un schà tà nerunnatu,
 kad tu nabbaga meitu prezzetu?"

Tas bij Bahwilam fà fitteens pa peeri. "Maht
 mihka fur tu ar tawu wallodu gribbi aistapt?"

"Redfi Bahwil, Kattina, ta furspneeka meita, irr
 labba un branga meitene, tas irr teefa, un kad mehs
 wehl nabbagi fà lihds schim buhtu paliffufchi, tad tu to
 wehl preefsch gadda buhtu apprezzejis, bet taggad wifs-
 pilsehts smeetohs, kad tu tahdu meiteni prezzetu, kam
 neneeka naw."

"Nu, lai smeijahs!" isfauza Bahwils kam firdi
 speeda. "Es gribbu labbak fkurstenu flauzitaish ar
 Kattinu buht, ne fà muischneeks ar zittu kahdu."

"Bet tu Katrihni neprezzeffi."

"Nu tad es arri negribbu baggats buht."

"Pagaidi. tiffai famehr mehs wiffu fawn naudu
 buhfm dabbutufchi, tad gan weena woi ohtra preilene
 atraddifees."

"Ne, tiffai Kattina un tad man arri tehws teiza fa
 winsch taggad it no teefas, par mannahm kahfahm gribb
 gabdaht, fas smuffas un preezigas kahfas buhs."

„Gan taws tehws zittu galwu dabbuhs, kad tiffai ar to baggatibu buhs apraddis. Katrihne tew ja-ais-mirft, zittadi tas ne-eet.“

„Ne es warru, ne drihftu, ne gribbu to peemirft; eefam to no fewis tizzetu, tad drihsaf ar galwu zaur feentu isffreetu.“

„Es tew aisleedsu pee winnas eet.“

„Un tehws man teiza lai es winnu steidsohs wehl fchoriht apmekleht, fa ta tahs jaunns wehstis no zitta neweena papreefch nedabbu sinnaht.“

„Tu effi usfawejees, pufs pilsechts to jau sinn.“

„Bet maht,“ Pahwils luhgdams fazzija, „apdohma jel fa tu Kattinu jau peezi woi feschi gaddi fà fawu behruu usfkatti; fa ta to, fo tu wehrees, tew jau no azzim noskattahs un tewi flimmu buhdamu zaurahm nak-tim kohpa pee tawas gultas fehdedama, lihds beidscht fà isdilla fa newarreja sinnaht, kam gruhstafi gabja, tew jeb winnai. Nesohdi jel winnu par winnas labbu firidi, woi ta, ta maffa, kad tu par winnas mihlestibu to sahrkâ gruhdisi.“ Affaras tam birra pahr waigeem, wehl tas nebija puffi runnaht beidsis, kad Dsennene no winna wahrdeem pahraemta, galwu noduhra, ne-gribbedama rahdiht, fa tee tai pee firde gabja.

Ta ar rohfu affaras noslauzijuse fazzija: „Pahwildehls, zeet fluffu, tu ar faweem wahrdeem pat afmini mihftu padarritu; tew irr taisniba, eij pee Kattinas, gan flaihtas drahnas tai zittu isfkattifchanohs dohs un pehz angstas fahrtas uswestees, to es tai ismahzifchu.“

„Baldeews mihta maht, paldeews, taggad pawehli man fo gribbi es wiffu darrifchu un ja irr brille un dselteni zindi man buhtu janessa, — kad til Kattinai nefahdas behdas naw jazeefch.“

„Bahwil, leez uhti galwâ, baggati wihri zeppuri newalka,“ teiza mahte, kad tas jau eet gribbeja. „Schè filla sibda kalla drahna, pag es tew apseefchu.“ Preezigs tas zaur durwin islehza; bet mahte tam paffat fauza: „Ësturrees jel fâ tawai fahrtai flahjahs!“

Kad nu schodeen tahds pat jauks laiks fâ waffar, eela bij atfal garr abjahm puffehm pilna schuhweju un wezzaku feewu kas sawu behrnu drahnas lahpija. Bahwils gahja pehz mahtes wehleschanahs lehnem galwu jo stihwi turredams. To eeraugohht fazehla meitenes galwas un usfkattija to ar plattahm azzim. Nabbaga Bahwilam nahzabs grühti, tâ no wiffahm puffehm usfkattitam tapt un tam palikka waigi farkani; winsch luhfoja fewi pahrwalditees; nostahjahs preefch tahm meitenehm, preefch kurneeka mahjokka un teiza: „Bet Anna, kam tad tu azzis ispleht? woi tad es wallshehrs jeb elewants esmu? Kas tad jums par brihnumu?“ tâ tas kahdai feewifchku druhsmâi usfauza, kas to ar issteepstem kalleem apbrihnoja.

Neweens nesmehjahs un labs brihdis pagahja, lihdj Anna tam lehnâ balfâ atbildeja: „Bahwila funks, es jums laimi wehlu, kânt man gan schehl irr.“

„Kapehz schehl?“

„Kapehz ka muhsu eela it kluffa paliks, preezigais Bahwils taggad baggats funks, gan leelajâ eelâ jeb zittur fur dshwoht aisees.“

„Paleez fluffu ar fawu fungu, es esmu preeku Pahwils fà papreeksch; Kattina gan laikam furpes schuij?“ Pahwils tahm jaunahm meitahm praffija.

„Ak ta nabbadse!“ schehlojahs Anna, „ta pahr wisseem jo noschehlojama; buhtu laime ja ta nomirtu.“

Skursternu flauzitais bahls palizzis un ne wahrdu teizis, steidsahs pee furpneeka eekschâ. Tas Katrihni atradda pee masa lohga us eelas puffi fehsham; ta turreja rahmi preeksch azzim un elsaja gauschi. „Kattin, Kattin!“ sauza Pahwils ismissis, „kapehz tu raudi? No Deema puffes runna jel.“

Meitene azzis pazehluse fawu draugu behdigi usskattidama fazzija, luhgdamâ balsi: „Mihlais Pahwil, nebehdejees pahr mannahr firdsfahpehm, es sinu ka tu pee tahm ne-effi wainigs, tu tai nabbaga Kattai to nahwigu gruhdeenu nebuhtu wis gruhdis. Tawa mahte muhs pee bohneeka isfmehjuse un teikuse „kurju lah-pitaja meitu jau nefad newarroht pee winnas pamihlijas peeskaitiht.“ Tew jaklausa Pahwil; gan pahrees! kad es kapsehtâ guleschu un tu tur reis garram staiga, tad atgahdajees kahdu brihdi muhsu draudsibu.“

„Kattin, tu man firdi faplohfi, kad mans tehws fehninsch buhtu tappis ir tad tu tiffai manna seewa buhtu un neweena zitta, pat manna mahte zittu newehlahs; baggats jeb nabbags, tà winna teiza, Kattina tawa buhs.“

Tai brihdi eenahza furpneeks, winsch nahza no darba un tam bij sifna rohkâ. Tas to jaunekli stihwi usskattidams fazzija: „Dsema funks, man brihnum, fà juhs wehl drihstet pee mannis nahft, mehs effam

nabbagi, bet gohdigi laudis un fatris irr waldneefs
 ʃawâ nammâ; ta gan laifam naw juhʃu waina, bet tas
 weena alga, eijeet un aismirʃteet fur mehʃ dʃiʃwojam.

„Teht neduʃmojees, tahʃ leetas zittadi ʃtahw.“

„Juhʃu wezzaki darra pareiʃi, kad tee wehl nabbaga
 ammatneeki, ʃâ mehʃ bij, tad tas gan warreja eet; bet
 nu fur tee ʃeltu muzzahm mantojuʃchi, tas jau buhtu
 ʃauns Bahwil, kad juhʃ nabbaga furpneeka meitu, ʃam
 neneeka naw, prezzetu; bet furpju lahpiʃajam irr arri
 ʃirds, ʃas newarr zeest, ʃâ juhʃ ʃchê wehl nahzeet.“

„Manna mahte manni ʃchê ʃuhtija, lai es noluhʃu
 ʃo ta pahʃ jums runnajufe.“

„Mehʃ ne-effam baggati, bet tapehʃ nekaujamees
 ʃew us galwas danzoht.“

„Nu kad manna mahte patte atnahʃtu?“

„Tas buhtu zitta leeta,“ murdeja furpneefs doh-
 miigi.

„Tad es ʃchê palikʃchu gaidoht un likʃchu ʃuhgt lai
 ta atnahʃ.“

„Ne, eijeet us mahjahm, ʃaimixi jau leelâ ʃaudʃê
 preeʃch muhʃu durwim ʃakrahjahʃ; ja tahʃ leetas tâ,
 ʃâ juhʃ teizeet tad gan wiʃs labbi isdohʃees.“

„Kattix,“ winʃch wehl atpaffak ʃauza, „palaidees
 tif us manni!“

Bahwils mahjâ pahrgahjis atradda tehwu pee galda
 ʃehʃcham; tas nabbaga wihrs bij bahls un ʃohti no-
 ʃʃummis. „Bahwil kapehʃ tawi waigi tif ʃarkani?“
 winʃch dehlam brihnodamees praʃʃija.

„Mihlâis teht, es nahʃu no Kattixas, ta eʃaja un
 raudaja ʃa man ʃirds ʃahpejâ to redzoht. Kurpneefs

manni gribbeja pa durwim fweest abrâ, ka tif knappi to apmeerinaju. Woi tew wehl flikti teht? Tu isflattees pawiffam bahls; es eefchu pehz daktera?

„Ne, nu jau pahrgahjis! het fas tad tew bij ar fursneefu?“

„Mahte laifam pee boh dneefa leelijusees ka fursneefa pamihlija preefsch mums pa semmu, un tas nu fursneefam galwâ eegahjis. Taggad nu irr atfal wifs labbi un tif drihs ka mahte pahrnahls, es ar winnu pee fursneefa eefchu to pilnigi apmeerinahst.“

„Tawa mahte,“ fazzija wezzais skurstenu flauzitais nopuhfdamees, „muhs wiffus nelaimê eegrudihhs, winna neproht sawu lepnibu waldihst un leelahs it ka mehhs tuhstoscheem mantotu; wifs pilsehts jau no tam runna.“

Gelas durwis taggad atdarrijahs un fahds eenahja, tadeht Pahwils tehwan atbildeht newarreja. Bij jauns fullainis ar uhti ar selta treffehm galwâ un wezzas mohdes liwerijas prakka muggurâ, fas tam fâ maifs pahr meefu farrajahs; farkani matti un ustuhzis waigs dewa sinnu no winna leelas mulkibas. Genahzis tas wifsaplahrt zeeti flattijahs un padikti appafsch fewis murdeja: „Dee pilsehtneefi wairaf nesinn fâ tiffai zittus nerroht; man schhibbi norahdihts. Es gribbeju pee skurstenu flauzitaja gaspaschas, fas us reis seltu muzzahm mantojuse; ta meklejohst fullaini un tas esmu es! es faprohtu wiffu fas fullainim jamahf. Zuhhs drohschi effect tahs zeenigas gaspaschas stalla puifis un winsch tas kutscheeris, eemetteet fahdu wahrdu preefsch mannis, gan mehhs it labbi fatifsim.“

Pahwils usfkattija tehwu, appaksch fewis lehnahm pasmeedamees, bet wezzais fskursternu flauzitaish dufmigh palizzis fskrehja fullainim wirfû un brehja: „Ahrâ ne-kaunnigh deedelneeks, zittadi es tewi us eelas isfwee-dischu.“

Sullainis nelikkahs diwi reis teikt bet steidsahs pa durwim ahrâ fazzidams: „Wilsfchtneeki traffi palik-fuschti.“

Drihs attal durwis atwehrahs in Dsennene eenah-loht wiru un dehlu it dufmighi usluhkoja: „Pahwil hurdeja fskursternu flauzitaish bahls no dufmahm, „es eeschu angfchâ, man bail, zittadi tē raibi eetu.“

„Kas tad tē?“ prassija Dsennene.

„Ne kas maht, fchē bij kahds luppats, kas par ful-laini pribbeja lihgt, bet mehhs winnam durwis parah-dijam. Woi es tew drihlfstu fo luhgt eekam tu fawu manteli nolikkufe?“

„Ja dehls, wiffu fo tu tif gribbi.“

„Al maht es biju pee Kattinas, kad tu to buhtu redsejufe, tu buhtu raudajufe, man bail ka tas nabbaga meitens nemirft; winna lifka tewi luhgt, lai tu pee winnas aiseijohht un fackohht ka tu us winnu dufmigha ne-effi.“

„Tu leelais runnataish, fâ nu lai es tew fo aissee-dsu?“ Un Pahwils gahja ar no preeka fpihdedanu waigu mahtei papreefsch.

5.

Dsenis atrastas naudas deht kriht laupitaju rohkās.

It ka atrasta manta zits ne kas, ka tiffai eenaida welns buhtu bijis, kas skurstemu flauzitaju mohziht ap-
nehmees, jo tas papreefsch tif preezigs namminsch pa-
liffa us reis par nemeera, eenaida un lammoschanas
elli. Dsenna madamai — tā ta joprohjam fewi tiffahs
fauktees — bij pehz fahdahm deenahm jaunas drahnas,
ar to tif karsti gribbotu zeppuri ar spalwahm. No gal-
was lihds fahjahm ta bij sīhdā un samtā gehrbusees;
selta gresnumi spihdeja pee ausim, fakla, krukts un
abjam rohkam. Tā ta pahr eelahm staigaja un nemas
nedusmojahs kad laudis mehdidami stahwoht paliffa un
ar pirksteem us tahs rahdija, ne tur pretti ta jo wairaf
leppojahs, jo ta dohmaja ka laudis winnu apbrihnoja
un no winnas stahtigas eefchanas katris us reis redseja
ka winna no augstas un smalkas zilts. Wifs wairaf
to warreja leelajā eelā un ap tirgu redseht, kur wairaf
tahs mohdes bohdes; tur ta sīhkas leetas pirkahs un
stundahm plahvaja no Pehterburgas tehwa mahfas un
jaunas eerikteschanas; tad wehl ta flauschinaja pehz
istabas meitas, pawahrenes, kutscheera, stakka-puischa
un fullaina un sohlijahs Paleijas eelā eewaddatees.
Skurstemu flauzitaits turpretti bij tas nelaimigakais zil-
weks wirs pasaules, winsch labbi sinnaja, ka ta atrasta
manta nebij ne-ismekkama un murdeja no rihta lihds
wallaram par fewas leelu, neleetigu ischkehrschanu.
Ta winnu atkal barroja ar lammoschanu un kehstcha-

nu fa: fihftulis, baddafahfis, naudas = puhfis u. t. j. pr. Turflaht winna wehl dohmaja fa ta nauda jau effoht winnas nauda un ta ar to warroht darriht fà tai patihf. Winna to arri wiffadi draudeja tà fà reisehm Djenna meistars pa treppehm ar affaru pilnahm azzim uskahpa; nahza reis tif tablu fa ar wahrdeem ween nepeetifka. Skurstemu flauzitaïs reis feewas negantu fehfishchanu panest newarredams tai fullafu muggurâ eegrubda, par fo ta tam fmafru faskrahpeja. Tà nu buhtu palizzis, bet abbi laulati draugi taggad tà weens us ohtru bij fasklaitufchees, fa no meera wairs nedohmaht nedohmaja.

Dsennis mahju nemeeram behgdams fehdeja jo beeft un ilgî fchenki; kahdâ wakkarâ palifka jo wehlu, to mannidams, tas draugeem rohku dewis, muddigi us mahjahm steidsahs. No dambja lihds Esara wahrteem aiseijoht pa=eet brihdis un wehlâ laifâ, tè zekkâ wifs kluffu. Pufszekkâ, tè nostahjahs tam leels wihrs preefschâ un leelu dunzi prett kruhtim turredams, grahbj Dsenna meistaram pee fakla. „Ja tu blaufi jeb faufi, tad es tewi tuhda! nodurfchu!“ ruhza laupitais.

„Ro tu gribbi?“ praffija Dsennis tihri pufs mirris.

„Tawu naudu jeb tawu' dshwibu!“ draudeja laupitais.

„Nemm kas man irr, weens rubulis un kahds pahri pimberu.“

„Tu mello, tu jau effi mantojis; seltu gribbu es jeb es tewi aufstu pataisfchu,“ teiza saglis un eeswilpahs, it fà fihmi dohdams. Tè islezz no grahwmallas

wehl ohtris, weens fazeen ar fchnubdrahnu rohkas un ohtris to nogahsch pee jemmes; ismefle tam wiffas fab-
 batas, atnemm pulksteni un naudu, faplohsa fwahr-
 kus un tad grahwî eegrubduschi abbi aisbehg.

Dsennis brihdi fâ nesinnâ gulle dams atjehdsahs,
 tad peezehlees us mahjam steidsahs, bet mahjâ pahr-
 gahjis tas tiffai teem fawejeem un zittam neweenam ne
 fo neteiza, ne arri polizeijai sinnu dewa, jo pats no
 tahs baidijahs. It no firds tas ilgojahs pehz fawas
 agrafas laimigas un meerigas dschwes un dauds reis
 tam bij prahtâ naudu kaiminn nabbageem isdalliht, bet
 tē atfal naudas welns bij flaht, kas tam zittu padohmu
 peedewa. Mahte ar dehlu kohpa fadausitu tehwu un
 flausijahs jo fabriigi, kad tas teem sawu listeni stah-
 stija.

6.

Daschadas runnas laudis.

Dhtrâ deenâ ispaudahs ta sinna fa Dsennene ne-
 effoht neneeka mantojuse; winnas paschas adwufats
 bij isteizis, Dsanneem nemas raddu Pehterburgâ ne-
 effoht. Schi sinna un wezza skursteru flauzitaja beh-
 digs waigs eedewa kaiminneem daschadas dohmas galwâ;
 wehl wairaf kaiminnu nelabbas dohmas tappa apstip-
 rotas, kad trihs woi fchetri waftmeistari pahr eelu
 staigaja schkibbi apfahrt flattidamees. Wehl stary zit-
 tahm sinnahm ispaudahs schi, — fa it riftigi tai nakti
 kad ta sinna par to mantoschanu tappa isdaudsinata, —
 lahda leela bohds tappuse uslausta un sagti dauds selta.

un fudraba naudas isfaggufchi. Ne weens Dsenni par to sagli neturreja, bet fur winnam ta nauda raddusees, no debbesim tatschu nebij krittuse. Pahwils fehdeja pee furpneeka, Kattina blakku, kas schuhdama tif knappi sawas affaras sawaldiht warreja; winsch fehdeja fluffu galwu noduhris, bet waigs rahdija ka firds eefschâ tam nebij wis fluffu, brihscham tam waigi palikka it farkani un peere no dusmahm grumbaina, tad atkal behdigâs dohmâs nogrimma, tad no bailehm pahremtam tam wiffa meesa trihzeja. Winsch laikam bij dsirdejis kahdas wallodas par winna tehwu kas pa pilsehtu apfabrt staigaja.

Kattina sawas firdsfahpes zil warredama flehpt to meerinaja: „Pahwil ne=effi tif behdigs, negohdigas sauschu mehles, effi meerigs. Kas pa sauschu blaushanu, kad tif tawi wezzafi peerahdiht warr fur tee to naudu uehmufchi.“

„Alf ta nauda, ta padarra muhs wiffus nelaimigus mans tehws paleef wahjfsch un iskaltis, un no mahtes, no tahs es nemas dohmaht nedrihfschu. Ir taws tehws paleef jo nemihligs prett manni, newarru tam pa launu nemt, jo tam dauds kas japanes, man bail ka mums tif naw jafschkirrahs . . . Woi tas naw breefmigi dsirdeht, ka mans tehws saglis, un to salti nepascht, kas to gipti islaistijis!“

Rupat pahrnahza furpneeks, winna waigs bij bahls un nemeerigs. „Kattina,“ tas nemeerigi teiza, eij ohtrâ istabâ un atstahj muhs ar Pahwilu weenus, bet aisslehdj papreefsch ahra durwis!“

Za jauna meitene eeblahwahs un tad fà luhgdama
 rohkas pehz tehwa issteepa, it fa gribbedama kahdu
 breefmigu fohdu nowebrst, bet tehwa dusmiga, paweh-
 ledama usflattishana speeda to flausiht. Tehws nu
 Pahwilam prassija, fur wezzais Dsennis to naudu dab-
 bujis, un kad nu tas schurp, turp, runnadams nelahdu
 pilnigu atbildi newarreja doht, wezzais stahstija polizei-
 meistars to effoht pee few aisfauldams tirrajis. „Teizeet
 tehwan,“ tà tas beidsa, „lai steidsahs fa tas proh-
 jam teef, eefam teefa to fawôs naggôs dabbujuze; jo
 kad winfeh atbildeht newarr, fur to naudu dabbujis,
 tad tas pee tahs sahdsibas, fur bohde uslausta, par
 wainigu taps turrehts.“ Pahwils negribbeja tizeht,
 bet wezzais wehl teiza: „Darreet fo gribbeet Pahwil,
 bet to juhs gan eeflattifetees, fa tif ilgi kamehr ta leeta
 naw tihra, juhs wairs fehè nahst newarreet; juhs tat-
 schu Rattinas labbu flawu, to weenigu mantu kas tai
 irr, nelaupiseet!“ —

„Man waijaga wiffu sinnaht!“ tà tas jauns zilweks
 fauza zaur durwim ahra steigdamees.

Mahjà tas atradda tehwa weenu paschu; aisflehdja
 ahra durwis un tad aisgrahbtâ balsâ fazzija: „Tehiht,
 mihlais tehtiht, kad es tew prassu, man waijaga wis-
 fadâ wihse sinnaht.“ Skurstenu flauzitais flattijahs
 brihnodamees. „Kur ta nauda gaddijusees fo manna
 mahte wiffur leelidama rahda?“

„Mehs to mantojuschi.“

„Ne, juhs to ne-effect wis mantojuschi. Kur to
 nehmaht?“

„Bahwil tu peemirsti kam tew gohds jadohd un praffi man leetas, fas man tew nemas stahstamas naw; fas ta par praffifchanu?“

„Deht, fahdam fohpmannam dauds naudas isfagts un juhs tohpeet par lihdsuainigu pee tahs fahdsibas turrehts; saldati irr zellâ, juhs us zeetumu west.“

Dsennis bailigi eebtahwahs un palikka bahls. Bahwils wiffai fahihjahs par tehwa peepeschu nemeeru un fauza luhgdamâ balsâ: „No Deewa puffes, faffi man fur tu to naudu nehmi, zittadi man no fauna jamirst.“ Pee schihs pascha dehla fuhdsibas, fahla wezzajam ruhktas affaras birt, un dehlam palikka schehl, so tas fazzijis. Tas rohku tehwan ap falku apkehris raudadams fazzija: „Al es esmu nelaimigs, peedohd jel! bet fâ lai nu es tewi aisstahwu kad newarru. Saffi man fur tu to naudu nehmi!“

„Es newarru un nedrihftu,“ un kad tas redseja fa dehls par scheem wahrdeem atkal nobahla, tas wehl teiza: „bet effi tikkai meerigs un pahrleezinahts, fa taws tehws gohda wihrs irr. Nu pamett manni taggad weenu!“ teiza wezzais tahdâ balsâ, fa Bahwilam klaufight waijadseja.

Kahdu pufs stundu palikka fkurstenu flauzitaish weens, behdas fo tam nauda usfrahwa uu mantas fahribas welns stihdejahs weens ar ohtru, katris wirsrohku gribbedams dabhuht; tatschu heidsiht winsch apnehmahs, ja polizeija nammu pahrmekletu, tihru pateefibu teift, faut tam arri zaur to manta justu. Tad tas gribbeja atkal fkurstenu flauzitaish, fa papreefsch buht. Schi apnemfchanahs tam firdi atweegloja un

tillihos feewa pahrnahza, winsch tai wiffu is-
teiza. Ta papreeksch kurneeku keshija, kas pee polizei-
meistara skrehjis un wiffu ispkahpajis, tad pret
fawu wihru trakkoja teikdama, ka ne fo ne-isdohschohht,
bet pee adwufata eefchoht, tam usdohht lai tas gahda ka
tee tohp atschkirti. Kad nu winsch tai tahs leetas isflai-
droja, tad gribbeja naudu eepaffahht un behgt; winna
pee fastes peelehza un sahla maifu peebahst un fauza:
„Ja, ja, kajuces til no saldateem zeeumâ westees un
Deews sinn fur wehl beidsohht, es behgfschu us Galantu
jeb wehl tahlaf, fur no tewis wairs ne fo nedfirdefschu!“

Dsennis gan sinna ja ka feewa nedarrihs fo fohlija,
bet tam bij bail, ka ta ar naudu peebahsufees, par ap-
fmeeklu gar kaimineem apfahrt nesfraidâ, tadeht tas
durwis tschakli aissflehdja un atflehgu kabbata eebahsa.
Nammu strihdinsch nu ahtraki nebeidsahs kamehr wih-
ram bij ja-apsohla feewu klaufiht. Nu tappa nospreests
ja palizeija nahktu, teikt, ka ta nauda no feewas tehwa
nahsoht, kas lihds schim naw aiskahrta tappuse; ta
zitta nauda tappa atkal balki paslehpta. Kad tas
bij notizzis, raudsija Dsennene fawu nogurrufschu
garru stiprinaht, bet Dsennis weenumehr murdeja:
„Ta fahohdita nauda! Welna nauda!“

7.

Dsenna nams tohp pahrmeflehts.

Stundu wehlfaku bij ta schaura eela pilna zilweku,
kas kohpâ fagahjuschi daschadi tehrseja; leelakais pulks
skattijahs us skursteru flauzitaja nammu, ap furru wiss

apfahrt faldati walteja. Rattina pee fawas mahjas feenas peespeedusees turreja preefschantu preefsch waiga un raudaja ruhltas affaras. Rahdas draudsenes kas tai apfahrt stahweja, to noscheloja un Anna wiswairaf puhlejahs to apmeerinaht. Ta leelaka kauschu druhfma stahweja preefsch Dseenna namma durwin un daschadi fpreeda par to kas notiffa.

„Tai noteef pareist!“ fazzija kahda sweijneeke feewa; „nu ta mahzifees, ka smalkai madamai ja-isturrahhs. Taggad ta warr ar fawu lepnu zeppuri un sihda drahnahm zeetumâ fehdeht un tur zitteem stahstihht no kahdas augstas un smalkas zilts ta irr!“

„Winna pateesi no leelas zilts,“ fazzija kahds mehditais, „jo zeetuma nammâ tai fimteem raddineeku.“

„Bet ka tas nu warr buht teefa, es smeeklu Ansinam, fawu beidsamu graffi buhtu ustizzejis,“ fazzija kahds wezs muhrneeks, „tahdi gohda kaudis, flahde! Dee naidu tif mas zeenija, ka nabbagam nefad dahwanu neleedsa.“

„Ja, taggad muhsu deenâs jau wairs ne brahlim newarr ustizzeht,“ fazzija kahda skrohdera feewa, „wiffi sohq.“

„Nu, nu, Petazen, tif trakki wehl naw, tizzeet man! Kad juhsu wihrs fawahm kundehm, no drahnas ko atrauj, tad jau nedohmajeet ka gohdigu kauschu ne-mas wairs naw.“

„Juhhs pateesi zeetumâ nenahkfeet Trippa meistar,“ atbildeja skrohderene; „pee tam juhs padauds mulkis.“

„Katris dabbu fawu teesu,“ fazzija sweijneeze, „kad flurstena flauzitaja madama pehreenu dabbutu, es jau ir flimma buhdama, flattitees eetu.“

„Weh, juhs lauwas, negohda mehles!“ sauza fahda jauna meita, „fà nu par zitta nelaimi tà warr preezatees.“

Tè fahda wezza feewa galwu pulkâ eebahsufe teiza: „Woi juhs sinneet, fà smeeklu Ansinſch pee naudas tizzis? Preeſch aſtonahm deenahm tas pee fahda bohde neeka ſkurſteni ſlauzidams, leelu naudas laudſi redſejis, nahkamâ naſti tas uſlauſis bohde neeka durwis un tur tiſ daudſ ſelta iſſaſdiſ, ziſ ween neſt warrejis.“

„Woi sinneet kaſ pahſ wiſſeem jo noſchehlojama — ta ſurpneeka meita Katſihne, redſeet ſur ta nabbaga meitene ſeſch, no bailehm tiſhri puſſmirruſe. Driſ buhtu kaſſas hiſuſſas, bet nu ta warr deſmits jeb peeſpadeſmits gadduſ gaidiht, kamehr winnas Pahwils iſmahzahſ zeetumâ ſtriſſuſ wiht un paiſinas draht.“

„Nebehdaſeet neeka, Pahwils wehl naw ſaldatu rohkâſ; wiſſch ſamannigſ deeſgan un ſenn jau warr buht, ar pilnahm kaſbatahm, pahſ rohbeſchu pahri.“

„Kraſtin to tu muldi, eſ Pahwilu nupat redſeju, tà traktu gar upmalli ſkraidoh.“

„No tam jau ſkaidri redſamſ ka tas wainigſ.“ Ne weenſ wairſ ſawâ pahſleeziſchanâ neſchaubijahſ, ka Deſeni wainigi un leelaka dalka ſleppeni preezajahſ pahſ to ſaunu, kaſ augſtprahtigai Deſenna madamai buhſ jazeefch.

Preeſch-iſtabâ, ſawâ nammâ, ſehdeja ſkurſtenu lauſitaiſ galwu ar abjahm rohkahm atſpeediſ, behdigiſ un ſirdi ſatreektſ; ſaldatſ to ſargaja, kamehr augſch-iſtabâ winna ſewu pahſklaufſchinaja. Deſennene

fehdeja teefnefcha preeffchâ bes fahdahm redsamahm bailehm, brihniſchê ſmaididama. Pehz ilgâs pahrfklauffchânas, fur ſeewai ar wihrû walloda fajukka, jo Dſennis arri bij uswests, lifka teefneffis nammu pahrmelleht. Wiſſas mallas tappa aplahrt greetas un tas maſakais faktinſch pahrmellehts. Dſennene palifka fahda bijufe un ſmehjahs, fa teem neko atrâft nelaimjahs, brihſcham ta iſlifkâhs it fa ſawu wihrû us paſtahwibu muddinatu, brihſcham kâ ar jo duſmigu uſſkattifchânu draudetû; bet ſchis ne azzu mirkli, azzis no balâ nenogreeſa, fur manta paſlehpta. Kad nu wiſs pa welti bij mellehts, praſſija teefneeks ſaldateem pehz ſtrifkeem. Dſennis to dſirdedams, dikti eeblahwahs un tad kâ nejhdsibâ us frehſla pakritta; wiſna ſeewa turpretti wiſſu tiſſai ſmaididama uſluhkoja, it kâ paredſetu, kâ tee tiſſai leefi draudi ween.

„Beidsamu reis,“ ſazzija teefneeks bahrgâ balſâ, „eekam juhſ no ſaldateem zeetumâ weſt leefu, es luhdsu, ſew paſcheem par labbumu, iſſafkeet ſklaidru pateefibu, kâ juhſ pee naudas nahfuſchi?“

Tai paſchâ brihdi preeffch-iftabâ fahds eeblahwahs un Pahwils pahrdurwim eekſluppis preeffch tehwa fahjahm nokritta un ſauza: „Tehws! no Deewa puffes ſakki jel fur ta nauda radduſees, woi nu tu kâ rupiſch grehziſneeks buhtu ſadſis, ne! to es netizzu!“

Dſennis ſirdi aigrabhts ar affaru pilnahm azzim atbildeja: „Ne dehls, taws tehws gan pahrfkattijees, bet wehl tas irr wihrs, ſam gohds naw ſuddis; wiſſch wiſſu teifs,“ un us teefneeka pagreeſees wiſſch drohſchâ balſâ ſazzija: „Kungs es jums mantu rahdiſchu un

teiffchu là ta mannâs rohkâs uahkufe.“ Seewa gan draudeja un ruhza ar duſmigu waigu, bet ſkurfteuu flauzitaſs fazzija: „Es ſawu mantu ne=efmu ſadſis, bet atraddis.“ Bahwils Deewam pateikdams us zelleem nofritta. „Darreet man to labbumu,“ — tà Dſennis wehl teiza, „ta nauda manni nelaimigu padarrijufe, ta it là mehris mannâ nammâ eelaufufees, effeet tif labbi atſwabbinajeet manni no ſchihſ naſtas un nemmeet to few lihds!“ Dſeunene eefahka gauſchi raudaht.

„Nu tad rahdeet man to manta!“ fazzija teefneeks. Dſennis to wedda pee balſka, iſſtahtidams fa to atraddis. Teefneeks iſwillka naudu. Tai lihds arri zits ſas us grihdas nofritta, fo Dſennis wehl nebija redſejis; wezza ſabbatas grahmata ar ahdas wahku. Teefneeks grahmatu uſzeldams ruhpiigi iſſchſirſtija, tad us Dſen=neni pagreeſees praſſija:

„Kâ ſauza juhſu tehwu?“

„Wandenbergi, Pehteri Wandenbergi,“ ta eſſada=ma atbildeja.

Bes fa teefneeks wehl fo buhtu teizis, tas maiſu jo plaſchi atdarrija un ſahdus dukkatus iſnehma, tad ſihmi ſaweem beedreem dewis, pagreeſees fazzija: „Das wihrs runna pateefibu, tè grahmatâ no ſeewas tehwa ta nauda uſſihmeta, fo tas laiſu pa laiſu ſchê balſki nolizzis, wiſch turklaht wehl ſkaidri norakſtijis, fa ta nauda pehz winna nahwes, tiſſai winna weenigai meitai peederroht. Mehſ ſinnam fa wiſch leels ſkohpulis bij, un ſad nu peepeschi nomirra, tad tam laiſs ne=atliſka rahdiht, ſur tas ſawu mantu paſlehpis; tè tiſſai wezzi dukkati un dahlderu, pee kohpmanna ſagta nauda

bij zittada." Tad us Dsenni pagreesees tas wehl fazzija: „Gohda wihrs, juhs weltas bailes iszeetufchi, ta nauda pehz lifkumeem juhsu ihsts peederrums; ta joprohjam jums peederr."

„Tad man wehl ta nastä japaturr?“ fkursteru flauzitajs behdigs fazzija.

Us Dsenna mahti, fas preeziga peesfrehja, teesneeks fazzija: „Madama, ta nauda juhsu tehwa mantiba, usskatteet fcho grahmatinu fà winna beidsamu wehleschanohs, dsihwojeet weffali nu bruhßejeet to prahtigi."

Kad teesneeks ar faweem beedreem bij aisgabjuschi, feewa naudu tschakli preefschautâ fabehra un sfreedama wihrum usfauza: „Mullä deffa, gan es tewi sawôs naggôs dabbuschu." Appalschâ nosfrehjuse, ta naudu faste eebehra un pilnu faju peegrabhuse fasti aisflehdsä, tad us eelas lauschu pulkâ isfrehja, fas tai brihnodamees pakkat flattijahs. Pahwils no preefeem pa wiffam pahremts pee Kattinas aisfrehja un to pee sawa tehwa atwedda, fas mihligi apfweizinaja. Dsenna pirnas dohmas bij, kad tam slohgs no firds bij nofrittis, par sawu behruu laimi gahdäht. „Nu drihs papihri ja=apghda," fazzija Dsennis, „fa warreet basnizâ usfaukti tapt, pehz peezahm neddelahm buhs fahsas; wiffus kaiminus fahsäs eeluhgfin, mehsh braufsim peezôs woi feschôs zeetôs rattôs us basnizu, — tad ta buhs dsihwe!" Kurpneekam tas wehl fazzija: „Luhdsami jel mannu feewu pahrskatteet, ta juhs rupji fahnems, bet laujeet lai ta plahpa, fà tai tihl, kad tiffai muhsu behruu laimigi!"

Kurpneeks apfohlijahs un tee laimigee apfampahs; bet peepefchi fas eefauzahs: „Kas tad tè mannâ istabâ? Nu, tas jau arweenu jaukafi, tif lihds fâ mugguru usgreeschu, tè mans namš pilns kurbju = lahpitaju.“

„Bet Dsenna maht!“ stohstijahs kurbneeks bahls no dušmahm.

„Dsenna maht?“ ta eeruhzahs, „es esmu madama, ahra ar teem luppateem! Taggad laiks fa ar steigšhanu no šheijenes iswelkohs.“

Kurbneeks meitu pee rohkas panehmis nurdedams aisgabja. Tè nu arri bahrgs gaisš pee Dsenna fazehlahs un tas gribbeja feewai wirsu dohtees, bet Pahwils to aisturreja. Beidsot tam isdewahs tehwu gullamâ fambari eewest. Nu ta deena pagahja bes fahda preeka. Dsenna madama negribbeja no Katrinas wairs ne wahrda dširdeht un to newainigu meiteni daschadi, lihds ar winnas tehwu, lammoja. Škurstenu flauzitaš beidsot gulleht eedams appakšch fewis nurdeja: „Mehris wehl arweenu muhsu nammâ, to warrškaidri redseht; man patiftu, fa ta nauda zaur grihdu krisdama, pee wella ellê eekristu, no kurreenes ta nahfufe!“

8.

Dsennis paleek atkal nabbags.

Dhtrâ deenâ no rihtâ agri gabja kurbneeks ar meitu priščâ gaisâ isstaigatees, ahra no pilsehta, tè meitene us eelas apstahjahs un šakfa: „Škattees teht, pee Dsenna durwis walkâ un lohgi zeeti.“

„Kas tad tas? atflehga irr atplehsta, pateesi tē nakti sagki bijufchi.“ Kurpneeks tuwak peegahjis ar kabju flappeja, un kad beidsot taudis nahkam dširdeja, eegahja.

„Kas tad juhs eelaida?“ Dšennene abjeem usfauza.

„Laikam Pahwils irr isgahjis un durwis waktā pamettis,“ teiza Dšennis.

„Ne,“ fazzija kurpneeks, „durwis bij uslaustas un man bail ka nelaime naw notiklufe.“

„Ak Deews, ak Deews!“ gaudojahs Dšenna mahte un ar lehzeenu bij pee kastes; bet sčehli eebrehtufees atkabhahs: „Manna nauda pagallam, issagta!“

Dšennis arri eesahloht bij kà no sibbens trahpihts, bet drihs atkal atjehdsahs. Drihs tam širds palikka meerigafa un tas appakšch fewis šmaidtja, bet feewu negribbedams kaitinaht, tas rahdija behdigu waigu. Kattina raudstja atkal kà warredama Dšenna mahti apmeerinaht; kas weenumehr bšahwa: „Manna nauda, manna nauda! manna tehwa mantiba! Ettiki! ettiki! man paleef šliski, es mirschu!“

Škurstemu flauzитайs buddeli panehmis berseja feewai waigu ar ettiki, bet ta gruhda atpakkat no winna nekahdu palihdsibu peekemt negribbedama.

„Nu kas nu par tahdeem neekeem tà wiffai behdafees. Ta nauda gan pagallam, bet nu arri pagallam štrihdiakšch, nemeers un behdas; es eeschu pee darba, tad mehš atkal meerā eekšch mihleštibas un preekeem dšihwofim.“

„Ak maht zif juhs nelaimiga!“ fazzija Katrihne.

„Ja, tew tiffai mannis pateesi schehl, tee malkas pagalles labbak smeijahs ne fà manni noschehlo; mihla Kattin, tu man ta labbaka. Ak Deews, ak Deews, fo nu eefahfchu!“

Taggad Bahwils pa treppehm nosfrehja. „Kas nu? Kattin, tu pee mannas mahtes, woi nu atkal wifs pehz fahrtas?“

„Kluffu Bahwil, sagki schonaft muhsu naudu is-saggufchi!“

„Nu tad jau preeku Bahwils warr atkal par brangu flurstemu flauzitaju palikt; apmeerinajatees maht, nauda nu gan pagallam, bet zil mehs papreefch laimigi bijam, tiffai no tahs deenas kad nauda tappa atrasta, es juhs arweenu dsirdeju waidam un tehws un Kattina bij tahdi nobehdajufchees un bahli, un man pascham prahts pawiffam fajukka.“

„Nabbagi, atkal nabbagi!“ tà Dsennene waideja.

„Ak maht nu meeriga un preeziga dsihwe atkal eefahfchees, mehs ar tehwu dsersim ik deenas weenu glahfi allus masaf, lai tu warretu reisehm few fahdus fwahrkus pehz patifchanas pirktees; un kad Kattina pee tewis dsihwohs, tad tu labbaki tiffi apfobhta ne fà zeeniga gaspascha.“

„Bet fo tad laudis fazzihhs manni us eelas redsedami?“ ta waideja.

„Maht, wehl schodeen es ar tewi un tehwu us Sorgenfrei eesim, un tu redsesi zil stalti es sawu galwu preefch wiffa pilsehta turrefchu.“ Nabbaga see-wa pa puffi apmeerinata, speeda dehlu pee sawas kruhts un ar affaru pilnahm azzim fazzija: „Nu lai

tad, Deewa wahrda, es tatschu wehl reis baggata tapfchu, ja ne schodeen, tad rihtu! Paleez atkal flurstenu flauzita's, Pahwil, man tas gan nepatihl, bet kad nu zittadi newarr un tew pee tam patifschana." Taggad dehlu palaiduse apkampa Katrihni. „Nahz Kattin, mans behrens, tu man ta labbaka pa wisseem! Tee zitti jau nestun, fas tas irr baggats buht, bet tu gan drihs buhtu apradduse." Pahwils pa to starpu bij abra isgahjis. Peepefchi ta fo eedohmajahs. „Al Deews!" winna isfauza, „wehl sudraba kallejam 20 rubl. malfajami. Nabbags buht irr gruhiti, bet parrados buht, tas irr breefmigi! Es sawus aufkarrus neffifchu labbak atpaffak."

„Ne, ne!" flurstenu flauzita's meerigs fazzija: „Tu warri wiffu paturrecht, gan es aismalfaschu; es nahkamam laikam un wiffwairak Pahwila fahsahm, kahdu neefu paglabbaju sawrup." Taggad krehflu pee krahfns nolizzis uslahpa un kahdu drahnas gabbalu no krahfns augfchas iswilka, kurrâ kahdi dukkati bij eetihiti; pee galda peegahjis tas tohs isbehra. „Redf schè! ta nauda tew peederr, darri ar to là tew patihl, bet labbaki gan buhtu kad meh's to leelaku dalku preeksch Pahwila fahsahm un eedfihwes pataupitu." Seewa taggad dsikkâs dohmâs nogrimma, bet peepefchi preeziga dseefma is pagrabba atskanneja un Pahwils flanni dseedadams drihs eenahza:

„Sa weetina kur pasaulè,
 Kas swehta, schkihsta sawama;
 Tad irr ta jauna, schkihsta firds,
 Kas pirmu reisi mihleja."

Tas bij atfal fawas wezzas darba drehbes usgehrbis un waigu ar soh drejeem nosmehrejis. „Preeku Pahwils atfal uszehlees, lai dsihwo muhscham preeki!“

Tehwam usflattoht dehla drehbes, furas tas no pat jaunibas, ta behdas, fa preekos bij walfajis, firds fa filla un affaras azzis speedahs. Mahte atfal pagreesufees korpneekam rohku fneedsa, fmaididama: „Drihsa meistar, peedohdeet fa es walfar tahda fadusmojusées biju un juhs tif bahrgi fanehmu.“

Korpneeks firsnigi rohku speesdams ar flapjahm azzim atbildeja: „Wifs peedohts un peemirsts, mehs jau abbi us weenu fahju flibbojam un mums neklahjahs ne kad weenam us ohtru dusmotees; jau fshla fohpa gahjam un pehz palikkam kaimixi, woi naw teef?“

„Pahwil“ teiza Dsennene, „to nandu tew tehws preeksch eedsihwes bij paglabbajis, es tew to fshinkoju, prezzi Kattiru, tif drihs fa ween warri, bet darri man to preeku un dsihwo tif ilgi pee mannis famehr manna mantiba no Pehterburgas atnahks.“

Behrni preezadamees apfoblijahs. „Mehs pee tewis mihka maht, dsihwosim un palikkim draudsbâ un mihlestibâ faweenoti, lihds muhs weenreis nahwe fshirs,“ ta Pahwils atbildeja.

„Ja, ja, juhs man mihka mahte, un es puhleschohs juhsu mihlestibas wehrta buht;“ fazzija no preefeem padauds laimiga Kattira.

„Woi tu taggad pateesi laimiga?“ Pahwils mahtei praffija.

„Ja dehls, preezajees fa Deews tewi fweifu un weffalu usturrejis.“

„Bahwils taggad fakehra fawu wezzaku rohkas un
Kattinas un winnas tehwa rohku un tohs garrâ rinka
dangi aizinaja. Nu wiffi lustigi apfahrt greesahs un
Bahwils pilnâ balsâ dseedaja, fa ir us eelas wiffu
skaidri dsirdeht warreja:

„Lai danzofam mehs preezigi
Un dseedam skannu dseefmu;
Kaut ne-effam mehs baggati,
Tatsch' dsihwojam bes breefmu.

Mehs mihlestibâ weenoti,
Lai skumjas probjam dsennam;
Schê leelâ rinkt beedroti,
Weens ohtra rohku nemmam.

Mehs pawaffarâ puklites
Is fallas plawas pluhzam,
Un ruddent tahs abbeles
Dohd auglus fo mehs fuhzam.

Kad skursteni isflauziti
Us mahjam fohkus sperram,
Kad deenas darbi pabeigti
Tad glahfi allus dserram.

Lâ weenumehr mehs preezigi,
Lai nabbagi gan effam;
Mehs fawâ kabrtâ meerigi,
Kaut rupjas drehbes neffam.“

[0.50]

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0305030393

石
ノ